

ŽENAINDOM

Leto VIII

1937

August števil. 8

Marmelade in želeji

Navaden zavojček za približno
1 kg marmelade, cena Din 4.—

Skotska.

Tujec: «Dobri mož, ali mi lahko poveste, kje bi tu lahko kupil hlačne gumbe?»

Domačin: «Kar tamle za voglom, pri cerkovniku.»

Proti

debelosti

uporabljajte neškodljive

**SLATINSKE
TABLETE**
za hujšanje

sestavljene iz naravnih
mineralnih soli
in rastlinskih ekstraktov

Proizvaja: Apoteka

Mr. Bahovec,
Ljubljana.

V vseh lekarnah 200 tabl.
din 69.—, 100 tabl. din
39.—, 50 tabl. din 24.—

Reg. br. 14.213/34

SLATINSKE
TABLETE

**SLATINSKE
TABLETE**

Brezskrbni dnevi po Sredozemskem morju na
luksuznem parniku

„KRALJICA MARIJA“

Pet zabavnih potovanj:

od 28. junija do 16. julija . . . . . cene od **5.000** din
od 17. julija do 3. avgusta . . . . . " " **4.300** " "
od 5. do 24. avgusta . . . . . " " **6.000** " "
od 15. septembra do 6. oktobra . . . . . " " **6.000** " "
od 8. do 21. oktobra . . . . . " " **3.500** " "

Trst, Benetke, Dalmacija, Grčija, Grško otočje, Rodos,
Carigrad, Sirija, Ciper, Palestina, Egipt, Capri, Napoli,
Tripolis, Sicilija, Smirna, Maita, Ajaccio, Monte Carlo itd.

Informacije in prospekti:

Jugoslavenski Lloyd a. d.

Zagreb, Gundulićeva ulica šte. 3, in vsi vodilni
potovalni uradi.

ZA MAMICO

lep praktičen voziček in za očka odlično kolo.
Oboje dobite pri nas za majhen denar in proti ugodnim plačilnim pogojem.

Šivalni stroji — kolesa — otroški
vozički. Naročnice popust.

S. REBOLJ & DRUG

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta šte. 13, Kolizej.

PRAKTIČNI NASVETI

Previdnost v hiši

V vsaki hiši je posebno važno to, da se dene vsak predmet na svoj prostor tako, da ne more povzročiti nezgode.

Odlaganje varnostnih ukrepov na poznejši čas je krivo mnogih nezgod. Koliko predmetov, ki se jih otroške roke ne smejo niti dotakniti, puščajo neoprezne matere nespravljene, češ da jih pospravijo, ko bo več časa, a navadno je že prepozno. Taki nevarni predmeti so: nož, sekalo, kladivo, žebli, igle, bucike ter porcelanaste in steklene črepine. Nespametno ravna gospodinja, ki deva predmete na temne hodnike ali pa na stopnice, tako da se more človek obnje spotakniti in se pošteno pobiti. Kazniva neprevidnost je, če pusti gospodinja med drugimi steklenicami tudi steklenice in kozarce z raznimi čistili, ki so strupena, ne da bi bili na njih razločni napisi.

Neprevidno ravnanje z nevarnimi predmeti. Nekatere ženske imajo to slabo navado, da devajo pri šivanju bucike v usta in pri tem govorijo. Kako nevarno bi utegnili biti, če bi nenadno zakašljala ali kihnila! Pri kuhanju odpira na primer neoprezno lonce s parnim pritiskom, tako da jo lahko para opari, ko bi jih lahko odprla šele tedaj, ko že stoji nekaj časa na kraju. Neoprezna žena postavlja pohištvo z ostrimi robovi tako, da se lahko udari obnje vsakdo, kdor mimo gre.

ŽENA IN LJUBEZEN

Ljubeča žena nima nobene volje: njena volja je postala njegova volja. *

V ljubezni postane najponosnejša žena ponižna, najoblastnejša — služabnica in sužnja. Ali pa ni žena v polnem smislu besede. *

V ljubezni izroči žena vso oblast in moč tistemu, ki ga ljubi. Tako postane premočan. In malo mož je, ki bi ne zlorabili svoje premoči. *

Ljubeča žena živi z njim, ki ga ljubi, v nekem izpremenjenem svetu, v katerem bivata le ona in on. Drugi ljudje so tu samo tuji, ki motijo in nadlegujejo, nezaželeni vsiljenci. *

Ljubezen žene je jetništvo. O da bi sladka muka tega jetništva večno trajala! pravi ljubeča žena. Ona ne misli na beg — in če to stori, spozna, da to ni mogoče — ter ostane. *

Mož, varuj se, da bi varal ljubezen žene! Sovražila te bo prav tako silno, kakor te je ljubila. *

Žena je genij ljubezni, mož le šušmar razuma. Zato bo žena navsezadnje vselej zmagala: zakaj ljubezen žrtvuje — razum je pa skop in prevzetan. *

Če žena izgubi svojo ljubezen, izgubi po večini tudi dobroto. Kar ostane, je hladen razum. Žena, tvoje ime je potem: malenkost. *

Ljubeča žena je največje čudo. Ljubezen je sonce, smisel in hrana žene. Brez ljubezni more žena pač eksistirati, toda ne živeti.

Poročile so se naročnice: gospodična Ruža Antoničeva z gospodom Janezom Zimo iz Gorjuš, gospodična Mara Klinetova z gospodom Franjom Bečanom z otoka Iž, gospodična Pepca Kolnikova z gospodom Karolom Filipom, policistom iz Guštanja, gospodična Cilika Meškova z gospodom Ivanom Voršičem iz Zagreba, gospodična Lada Novakova z gospodom Slavkom Ahčanom z Viča, gospodična Angela Pepelnjakova z gospodom Joškom Jazbecem, avtopodjetnikom iz Planine pri Sevnici, gospodična Štefka Rojčeva z gospodom Jožetom Primožičem iz Ljubljane, gospodična Julka Šmidova z gospodom Petrom Lebarjem iz St. Gotarda, gospodična Grete Turkova z gospodom Adalbertom Zaveršnikom iz Maribora in gospodična Tilka Zabretova z gospodom ing. Jožetom Kuraltom iz Crnuč. Iskreno čestitamo!

ELIDA MILA

— dobrota celo za
najobčutljivejšo kožo!

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na nežno kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito —
čudovitega vonja

SVEŽOST PRI PREBUJENJU!

Kako prijeten je občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro spočitimimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode „Soir de Paris“ Vas osveži, okrepi in ponovno poživi. Ta sijajna tekočina je dvojno parfimirana z Vašim priljubljenim znamenitim parfumom „Soir de Paris“ Bourjois.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Predilnica za žimo

VILKO MASTERL

Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

Kdo je histeričen

(Odlomek iz knjige dr. Löbla «Od zakona do ljubezni», ki izide v naši založbi.)

Veste, kdo je bila Ksantipa? Žena starega grškega modreca Sokrata, o kateri pripovedujejo, da je bila strašno sitna.

Kadar je Ksantipa napravila svojemu Sokratu enega tistih domačih prizorov, po katerih je postala slavna, mu je vse mogoče očitala, gotovo pa ni nikdar rekla, da je «histeričen». Zakaj histerija je veljala pri starih Grkih za žensko bolezen, katere ime so izvajali iz «histeron», t. j. maternica. Šele mnogo pozneje so odkrili, da to nikakor ni posebna pravica šibkega spola. Dandanes je mož tudi na tem polju enakopraven, in kakor žena možu levite bere, si očitata oba — enaka pravica za vse! — mimo drugega tudi histerijo. Zmeraj kot nekaj takega, kar je sramotno.

In vendar ni histerija prav za prav nič drugega ko pretirana lastnost, kakršne ima vsak človek.

Vsi zardimo od veselja, pobledimo od žalosti in srce nam tolče od strahu. Histerični človek kaže vse to v pretirani obliki: namesto tresenja trzanje in krče, in srce mu tako razbija, da ni le njega strah, temveč tudi vso okolico.

Duša in telo odgovarjata oba pretirano že na nezvalne duševne pobude. In to postane lahko bolezen. Kaj je tega kriv? Sčičnost.

Če človek, ki daševno in telesno premočno odgovarja na dražljaje, opazi, da ima iz tega neko korist, potem se kmalu nauči delati iz stiske krepost.

Nekemu neobičajno občutljivemu možu je na primer začelo med vojno pred zdravniško preiskavo od razburjenja in strahu srce tako tolči in žila tako nepravilno utripati, da ga je moral zdravnik proglasiti za «nesposobnega». To korist si njegova sebičnost zapomni. Kadar koli ga zdaj doleti kaka neprijetna naloga, ki bi se je rad otresel, se zateče k bolezni in mu takoj začne srce razbijati.

Kakor takrat v vojni, tako se tudi zdaj ne hlina, ampak svoj srčni napad si tako živo predočuje, ga tako zanesljivo pričakuje, si ga tako želi kot izhodišče iz neprijetnega položaja, da ta res pride.

Vsak histerik je nagnjen k temu, da teatralično predstavlja samega sebe, toda prav s tem odpre večjemu opazovalcu oči, da vidi pravi značaj njegovega trpljenja.

Medtem ko je tisti, ki je res na srcu bolan, pa dobi srčni napad, nagonsko čisto miren, da ne dá že itak slabemu srcu še nepotrebnega dela, se valja histerik stokaje in jadikovaje v postelji ali celo po tleh, ako ne misli, da je bolje, če ves razburjen bega po sobi. S tem prestraši svojo rodbino morda še bolj kakor na srcu bolni, toda po drugi strani omogoča vstopajočemu zdravniku, da že pri vratih napravi pravilno diagnozo.

Njegova bolezen mu je po večini zanimiva in mu donaja koristi, ki se jim noče odreči. Nekateri ljudje, ki imajo v pretirani meri občutek svoje manjvrednosti, si domišljujejo, da si bodo s svojim trpljenjem pridobili izposojeno veljavo, drugi, razneženi, se čutijo zadovoljene samo med svojo boleznijo. Ne ti, ne oni pa ne hrepenijo po izboljšanju.

Na srečo je samo eno zelo uspešno zdravilo za histerijo. To je tisto, ki tudi

bolezen prikljče: dovzetnost histerične osebe za sugestijo. Skoraj vse zdravljenje pri zdravnikih, v sanatorijih, v zdraviliščih in pri čudežnih zdravnikih je osnovano na čudežih sugestije.

Večina histerikov trpi samo na srednje hudih ali lažjih oblikah te bolezni. Te so pa res tako razširjene, da bi mi na vprašanje «Kdo je histeričen?» laže morda odgovorili z nasprotnim vprašanjem: «Kdo ni histeričen?»

«To ali pa nobene...»

To načelo se je dandanes že precej preživelo. Mladim ljudem ni več neki določen dekliski tip ideal kakor nekoč: plavalaska, brunetka mora biti. Že zato ne, ker se sploh ne moremo več zanesti na stalne barve las... Tudi ni treba, da bi bila lepotica, niti čedna ne. Pač pa mora biti lepo rasla in vitka in mora imeti brezhbitne noge, potem je za sedanje pojme že lepa. In dobro je tudi, če je sportnica. Izobrazba? Na to stran niso zahteve dandanašnjih mladeničev pretirane. Samo da ne kaže vrzeli izobrazbe in da zna — recimo — vsaj tango plesati. In praktične lastnosti? Tu se zahtevajo od dandanašnje deklice različne reči. Dota, renta? Pri tem se smehljajo celo informacijske pisarne. Važneje je, da zna biti deklica vedno dobro oblečena, tudi brez velikih prispevkov za toaleta, in da napravlja ob vsakem dnevnem času vtisk rednosti in negovanosti, k čemur spada za pojme dandanašnjih moških zmerno korigirana polt. Usta, ki ne vedo nič o rdečilu, učinkujejo dandanašnji že nenaravno. Gospodarna naj bo seveda tudi, vsaj toliko, da vodi gospodinjstvo, da razume nekaj ne le o bridgeu, temveč tudi o nakupovanju. Če ni mogoče imeti služkinje, se žena ne sme bati kuhanja in mož ne tega, kar žena skuha... Razkošje v jedi se ne ceni več, močnate jedi niso več zakonskega pomena. Važnejše so naglo pripravljene večerje, sendviči itd. Da hodi dandanašnja žena rada v kino, to spada k splošni ženski izobrazbi. Ljubka, vesela, čedna naj bo, odkritosrčna, brez mnogo živcev in muhavosti, ne ideal, pač pa dobra vsakdanja tovarišica v igri in skrbeh.

Kaj pa razlika v starosti? Tudi tu so se pojmi zelo izpremenili. Včasih so rekli: «On mora biti vsaj za osem do deset let starejši, drugače se račun pozneje ne ujema. Če sta samo za dve, tri leta narazen ali celo enako stara, je on čez petnajst let še čvrst mož, ki se naveliča svoje postarane žene.» To je bilo računanje v predvojnih časih, danes ta dan pa ta aritmetika že davno ni več pravilna. Že med vojno so se začeli ljudje zelo mladi ženiti: ona osemnajst, on ena in dvajset. Bila sta seveda premlada, preveč nezrela. Ampak staro pravilo, naj bo njemu vsaj trideset let, se ni obneslo. Pogosto je postal iz tridesetletnika pet- ali osemtridesetletnik, in to je prav za prav za moža že nekoliko pozno. Zlasti glede na otroke. Ko dorastejo, je on že star, komoden in godrnjav gospod, dandanašnji starši pa hočejo biti s svojimi doraslimi otroki še enkrat mladi. Za otroke je brez dvoma bolje, če sta si oče in mati po letih bližja; potem imata približno enake nazore, želje in smotre. In za moža in ženo je tudi boljše. Tako sta deset, petnajst let skupaj mlada, deset, petnajst let zrela in naposled se skupno postarata. In niti enaka starost ne pomeni dandanes ženi nevarnosti za bodočnost; prej možu, zakaj ko prekoračita oba petdeseto leto, mora mož paziti, da ne postane potem žena hipoma mlajša kakor on...

*Vsaka žena
se kedaj vpraša...*

**Za noč mastna
Elida Citron Cold Cream.**
Njena izborna sestavi-
na čisti in hrani kožo.
Prastara polepševalna
sredstva, hamamelis in
citrono, je združila na-
predna znanost v po-
polnost, zato ta krema
kozmetično najbolje
deluje.
★

„Ali izgledam tako, da se mi ne poznajo moja leta?“
Ogledalo mladosti je zdrava, čista polt. Nega kože je
torej posebnega pomena . . .

Žene, ki jih pogosto smatrate mlajšim, kakor so v resnici,
uporabljajo za podnevi ELIDA kremo IDEAL. Radi vse-
bine hamamelisa ta krema odlično deluje. Odstranjuje
gube, poživilja „utrujeno“ kožo, jo pomlajuje in polepšuje.

ELIDA **KREMA**

Lepota v vsaki starosti

Ni treba, da bi objokovale minevajočo mladost, ki je običajno združena s predstavo telesne lepote, ko lahko ostane vsaka dolgo lepa, če je le količnik pozornosti in skrbi zase.

Seveda se ta lepota menjava po starosti. Zato velja za vse žene:

Ne hotite biti vedno tisto mlado dekle, kakršno ste bili včeraj, in mislite rajši na ženo, kakršna boste jutri.

Toda v čem je prav za prav moderna lepota? Izraz osebnega mika in čara si lahko ohrani vsaka ženska vse življenje. Moderna lepota je svežost v dvajsetih letih, osobitost v tridesetih, šarmantnost v štiridesetih itd.

Drage čitateljice, ne ostajajte pa nikoli na pol poti. Odkrivajte, negujte in razvijajte to novo lepoto vsake starosti. Kako? Predvsem tako, da skrbite za zdravje, potem da spoznavate sami sebe, da ste okusni in taktini.

V dvajsetih letih pojte, plešite, bodite naravne, živahne in srečne! Ne nosite niti preveč rafiniranih oblek, niti preveč rafinirane frizure. Skrbite za svoje lase, krtačite jih, a ne ondularajte jih preveč. Negujte polt — mislite pri tem na jutri — toda nadomestite pudre in kreme rajši z zrakom in soncem.

V tridesetih letih, ko ste še nevarne tekmičice mladih deklet, ko je vaša dobro ohranjena svežost mladosti bogatejša za mik izkušenosti, ste neodoljive in vse vam mora uspeli. Poudarjajte svojo osobitost s skrbno frizuro, ki dvi-

Čemu bi stradali

Prekomerna debelost ne samo da ni lepa, temveč je pogosto znak, da izmenjava snovi pri vas ni v redu. Zakaj bi zaradi takih motenj sami sebi skrajšali življenjsko dobo? Vzemite

BOXBERGER KISSINGER - TABLETE ZA HUIŠANJE.

Kissingen je svetovnoznano kopaljšče. Iz kissingške soli se izdelujejo po vsem svetu znane Boxberger Kissinger-tablete za shujšanje, ki odpravljajo prekomerno debelost ter delujejo obenem tudi kot milo sredstvo za reguliranje stolice. Ne vsebujejo niti joda, niti kake druge sestavine, ki bi škodljivo vplivala na srce.

Ogl. reg. S. br. 5742/32.

ga obliko obraza in glave. Puder, krema in rdečilo naj samo podčrtavajo posebnosti vašega tipa.

V štiridesetih letih — če si ohranite linijo svoje postave, kar je mogoče vsaki — si lahko privoščite tudi tisto tako imenovano modno eleganco in malo pretiran ton v oblačenju. Lasje naj so mehko počesani, da izravnavajo marsikatero tršo potezo vašega obraza. Odbarvajte si jih nekoliko, da bodo malo svetlejši; s tem jim daste videz svežosti. Puder in drugi kozmetični pomočki so lahko bolj vidni kakor v starosti tridesetih let.

Niti v višji starosti ne zanemarjajte skrbi za same sebe. Če je stara dama šarmantna, je lahko šarmantnejša kakor katerakoli mlada dama. Toda pri tem mora biti res stara dama — ta tip namreč dandanes izumira — z lepimi sivimi lasmi ter z izrazom velike potrpljivosti. Biti mora koketna in negovana ter se mora znati oblačiti. Kozmetična sredstva lahko uporabljata, toda le prav diskretno, vedno le malo pudra na obrazu, malo rdečila na ustnicah, nikoli pa ne niti trohice črne barve na trepalnicah. In če želi, zakaj bi si ne dala malo lase pobarvat?

Ali se hočete zrediti?

Če se hočemo zrediti, je treba dovažati telesu masti ali pa ogljikovih hidratov, ki jo lahko v prehrani nadomestijo. Če uživamo čisto maščobo, se začne želodec kmalu upirati. Tudi če poleg čistih maščob uživamo bogato mešano hrano, se bo želodec prej ali slej uprl. Ta odpor je dokaz, kako občutljiv je naš organizem, ki se nagonsko upira vsemu, kar je preveč enostransko. S tako prehrano bi telo kmalu začelo pogrešati vitaminov in kompletnov. Velike količine maščob pa lahko dovajamo telesu, ne da bi s tem dražili želodec, žolč in črevesje, če mu dovajamo hkrati v veliki množini in bogati izbiri tudi dopolnilnih snovi. Saj nočemo, da bi se telo navzelo maščobe, ki bi bila polna ostankov preosnove in ki bi je telo ne moglo izlepa več izločiti. Vsi debeluharji imajo na sebi mnogo takšne nezdrave maščobe, ki je tako pogosto vzrok raznih obolenj. Zato bi bilo prav, da se ravnate po tehle navodilih:

Za tiste, ki imajo prav občutljiv želodec, je dobro, če popijejo za zajtrk juho iz ovsene moke. V juho denejo lahko košček presnega masla in dobro premešan rumenjaki, da bo bolj tečna. Za dopoldansko malico naj uživajo črn kruh, ki naj ga obilno namažejo s presnim maslom. K temu naj jedo sadje, zlasti maline in rdeče jagode, ki so jako koristne.

Zelenjava, ki jo taki ljudje uživajo pri obedu, naj bo le malo kuhana in malo časa parjena, sicer je pa vseeno, kako je pripravljena, da jim le diši. Ni torej treba, da za take ljudi posebej kuhamo. Toda preden jim damo njih del na krožnik, zamešamo v vsako jed še košček presnega masla. Nikoli pa ne smemo jediti, potem ko smo presno maslo že dodali, še enkrat pogreti. Čudili se boste, koliko zaležejo ti dodatki presnega masla! Če bi desetkrat več presnega masla samega pojedli, bi toliko ne zaleglo, kakor če je v majhnih količinah primešan vsem jedem. Kot dopolnilo damo k takemu obedu močnato jed

Coty

PRAVI:

**10 MINUT ZIUTRAJ
10 MINUT ZVEČER,**

pa Vam bo lepota uspešno zavarovana pred vsakim vremenom. — Kratka in preprosta uporaba. Proizvodi so znanstveno izdelani in se prodajajo po zmernih cenah. — Vidite, kaj Vam COTY dandanes vse nudi, madame!

Ti proizvodi se prodajajo pri tvrdkah:

LJUBLJANA
Drog. Gregorič
Drog. I. Kane,
Nebotičnik
MARIBOR
Drog. M. Kane

CELJE
Drog. F. Vrtovec

★

**METODA ZA NEGO LEPOTE
COTY**

lepa priložnost za vsako žensko.

Zahtevajte našo specialno brošuro „Pot do lepote“

ali surove sadne soke ali pa sveže jagodasto sadje.

Med dopoldansko malico in med obedom je pa še zmerom dovolj časa, da še kaj zaužijemo. Važno je pa, da ne pojemo kaj takega, kar bi nam pokvarilo tek in kar bi želodec preveč obremenilo. Povedali vam bomo preprosto jed, ki nikakor ne povzroča občutka sitosti in torej ne kviri teka. Taka jed je stolčena sladka smetana, ki ji primešamo samo malo sladkorja in nastrgano jabolko. Dobro je tudi, če ga nstrgamo z olupki vred. V letnem času, ko jabolk ne moremo več dobiti, napravimo isto jed iz svežih rdečih jagod, pozneje iz borovnic in malin. Ta mešanica je kaj lahko prebavljiva, ni zategatna in jo bolniki navadno radi jedo.

Če poleg te kure pridno in smotrno gojite šport, se maščoba ne bo nabirala na nezaželenih mestih. (M. E.)

Ena in dom

DRAGE NAROČNICE IN BRALKE!

Mnogo govorimo in beremo o socialnih krivicah, ki se godijo po svetu. Povsod govorijo in razpravljajo o njih. Govorjenja, pisanja in branja je več ko kdajkoli — le uspehov ni nikjer, dejanj ni! Kamorkoli prideš, se suče pogovor okoli socialnih krivic: prenizke mezde, skrcenje obrata, povišanje davkov, zvišanje dnevnic poslancem, bedna stanovanja v barakah, nevredna človeških bitij, zvišanje dividend, odpust delavcev in rudarjev, premajhna bolnišnica, premajhen zavod za umobolne itd. Ženske, ki so organizirane v raznih društvih, se borijo za izboljšanje standarda, podžigajo akcijo za razširjenije ljubljanske bolnišnice, ki v svojem sedanjem obupnem stanju vpije v nebo in v svet. A gluha sta svet in nebo...

Koliko je pa še drugih socialnih krivic, ki časniki o njih ne pišejo, ki o njih ljudje ne razpravljajo, ki pa vendar tisočim in tisočim grenijo življenje.

Ena teh krivic je vprašanje izobrazbe. V sedanjih razmerah in po sedanjih zakonih so odprta vrata univerze le prerožnejšim fantom in dekletom in takim, ki dobivajo vsaj s protekcijo kakršnokoli podporo. Sin premožne družine lahko obiskuje gimnazijo; če nima dovolj talenta in če ni marljiv, mu starši najamejo instruktora, da mu pomaga preko težav. Ko pride v višje razrede, mu plačujejo po dva instruktora, in tako naposled vendarle prileze do mature in preko nje. In ko ima zrelostno izpričevalo v žepu, so mu vrata univerze na stežaj odprta, odloči se lahko za katerokoli fakulteto, starši mu plačajo vpisnino, takse za izkušnje in vse, kar je treba, in čez nekaj let — pa naj jih bo tudi deset — ima diplomo v rokah.

A pomislite, na svetu je toliko siromašnih otrok, ki končajo ljudsko šolo z odliko, učitelji hodijo k njihovim staršem moledovat, naj pošljejo otroka v mesto studirat; a starši nimajo denarja, siromašno posestvo daje le črn kruh, krompir in zelje, za petrolej in sladkor pogostokrat že ni denarja; odkod naj torej vzamejo štiri sto, pet sto dinarjev na mesec, da bo sin lahko v mestu obiskoval gimnazijo? Sin joče, moleduje, roti, srce ga vleče v svet, duša je žejna učenosti, tako rad bi sedel pri knjigah, ki mu ne delajo težav — a denarja ni, in nadarjeni deček je obsojen za hlapca!

In koliko jih je, ki so se s težavo prestradali skozi gimnazijo, zasnovali sto in sto načrtov o svetli prihodnosti, o diplomah na uni-

1937 ŠTEV. 8
AVGUST
* LETO VIII *

Naročnice, ki še niso plačale naročnine za drugo polletje, prosimo, da jo še danes nakažejo. Položnica je priložena sedmi številki.

Vaših pet gospodinjskih knjig že tiskamo. Če še niste nakazali 37 din storite to še danes.

verzi, o zdravniškem in inženirskem poklicu, po maturi so pa stali ali kakor izobčeni pred zaprtimi vrati univerze. Kje naj vzamejo denar za vpisnino? Dobrosrčni zavod, ki jih je redil za časa študija na gimnaziji, je visokošolcem zaprt. Koliko je zavodov, ki omogočajo akademikom študij na univerzi?

In tako najdeš v zakotni pisarni korespondenta, knjigovodjo ali kaj podobnega, da celo slugo z maturo, ki je pokopal vse svetle načrte in šel s trebuhom za kruhom. In morda je prav med temi občestniki največ talentov, morda bi prav ti fantje, ki jih je sedanji družabni red obsodil v pisarje, raznašalce in slugo, z največjim pridom koristili človeški družbi!

V tem pravcu bi bilo treba nekaj ukreniti! Kričeča krivica se mora popraviti? Odličnjaki bi morali imeti prost dostop na univerzo, in država bi morala poskrbeti za zavode, ki bi dajali takim akademikom brezplačno stanovanje in hrano. Saj bi pozneje, ko bi bili pri kruhu in v zaželenem poklicu, gotovo radi državi nekaj vračali za stroške teh let.

Nikoli ne smemo pozabiti, da nam je dal kmečki rod največje može, siromašne koče in bajte najslavnejše učenjake.

Da bi se ta krivica odpravila in da bi tako nadarjeni siromašni fantje in dekleta dobili zaščeno, iskreno želijo vse slovenske matere.

UREDNIŠTVO.

J. Kučera:

Večna ljubezen

e verjemite mi, da je ocvrt ostrž iz vrstna jed, zlasti tedaj, če ga ocvreš takoj, ko ga potegneš iz vode. In če pet takih ostržev poješ, je verjetno, da boš len in zaspan, če taboriš na bregu reke. Tako sem tudi jaz prijetno zadremal. In brž se mi je pridružil moj veliki pes Črt, legel k mojim nogam ter se mi predrzno nasmehnil. Tako sva lepo ležala oba v senci.

Medtem ko sem si belil glavo, o čem moj pes sanja, je začela pihljati sapica, spočetka le kot znanilka poštenega vetra. Včasih sem slišal, da tak veter pomeni, da pridejo gosti. In to sem si tudi res želel.

Hrrr! se je oglasilo nekje globoko v Črtovem grlu. Potem je vstal in se pretegnil. Ko je bil obred tega pretegovanja končan, je odšel nekaj korakov od taborišča ter na bregu opazoval valove.

In Bog ve kako dolgo bi bila midva s Črtom ondi samovala, ako bi ne bil zapihal veter od Magure. Po praznovanju bi bil moral privedi gosta. In res — gost je prišel, prav za prav je priplul. Tam zgoraj na ovinku se je pojavila rdeča lisa. Naglo se je bližala, in kmalu se je izkazalo, da je rdeča lisa vitka rdeča kanoa, v kateri je sedel edin mož. Nekaj časa se je zdelo, da hoče rdeči čoln k bregu. Toda takoj nato se je prvi del čolna dvignil in divje poskočil nad vodo, ko je zadel na prvi val. To se je ponovilo še enkrat pri drugem valu.

«Ta čoln je izgubljen!» sem dejal Črtu in ga prijel za ušesa. «Izgubljen je», sem ponovil, ko me je vprašujoče pogledal. «Saj vidiš, da je zajel preveč vode. Boljši je kakaj, verjemi, kadar je tako.»

In res je bilo v čolnu že preveč vode. Prednji del čolna se je potopil v vodo, potem še zadnji, in takoj nato se je prikazal zdaj rdeči čoln, zdaj glava, ovezana z rdečo ruto.

Deset minut nato je bil rdeči čoln že na bregu, kamor sem ga potegnil. Potem je prišel v moje taborišče mož, ki

je bil edina posadka čolna. Kri mu je oblivala čelo, leva roka je bila potolčena, drugače pa vse v redu. Bil je visok, krepak in bronaste barve.

«Hvala, da ste polovili, kar se je dalo poloviti», je rekel mirno in mi podal roko. «Pravijo mi Siki, če vam to zadoštuje. Idi, grdn!» je podil Črta, ki bi si bil rad vzel košček meč ponesrečenega čolnarja za spomin. Jaz sem mu dejal, naj se mi ne zahvaljuje, ter mu ponudil gostoljubje, dokler se vse njegove stvari ne posuše in bo mogel odpluti.

«Vi ste dobro vozili skozi to nerodno mesto?» je vprašal. «Čisto dobro», sem mu odgovoril. «Zadel sem le ob neko vejo na bregu, sicer je pa bilo vse v redu.»

«Sreča vam je bila mila», je dejal Siki. «Ali mi boste malo pomagali izžemati tele odeje? Precej vode so se napile.»

Tako je prišel Siki v moje taborišče. Ko je zvečer odhajal, mi je pustil za spomin prigodo, ki mi jo je pripovedoval popoldne. Ko sva se nekoliko okrepcala, sva sedla — prav za prav smo sedli vsi trije, tudi Črt — v senco, in kmalu se je izkazalo, da Siki ni dolgočasen človek vzlic svojemu mračnemu izrazu.

«Slišal sem spotoma večkrat o vas», je rekel. «Bil sem radoveden, ali se snidem z vami. Slišal sem, da vozi pred menoj tak prismojenec, kakršen sem sam. Ljudje namreč ne morejo razumeti, kakšno veselje je to, če plove kdo po reki navzdol, spi v šotoru in jé, kar si sam skuha.»

«Mislim, da se ljudje bolj čudijo, kako more koga veseliti samota», sem dejal jaz.

«Morda», je rekel zamišljeno Siki. «V tem je res nekaj nenaravnega, če človek beži pred družbo. Zlasti tedaj, če tehta njegova kanoa sama štirideset kil in če je zgrajena za štiri ljudi.»

«Zakaj se pa potem vozite sami? Gotovo bi dobili koga, ki bi vam pomagal pomivati posodo, iskati drva in prenašati čoln, ne?»

«Seveda. In vi?»

«Moj čoln je prvič lahek in drugič ima samo en sedež», sem se nasmehnil. «Če hočem vzeti Črta s seboj, mora stati med mojimi koleni, a to mu je tako nerodno, da raiši teče po bregu.»

«Jaz se nisem vedno vozil sam. Ta čoln je bil narejen za dva — in upal sem, da bo kdaj nosil celo tri. Čoln je bil namreč zgrajen takrat, ko sem še veroval v večno ljubezen. Smešno, kajne?»

«No, malo že. Veste, večna ljubezen — to zveni kakor v romanu.»

«Prav pravite. Ampak ona je temu res rekla večna ljubezen. Torej ne vem, Bogovi so hoteli, da se ta večnost konča malo prezgodaj. In zato se vozim sam. Poslušajte, ali ste bili kdaj zaljubljeni?» je naglo vprašal.

«Kolikor pametim, prvič takrat, ko mi je bil sedem let. Potem mnogo resneje in skoraj smrtno v dvanajstih letih. Odtlej nisem več štel. Poslednja tragedija te vrste je je odigrala v dublu: zaljubil sem se namreč v dve deklici hkrati. Toda izteklo se je dobro.»

«Res?»

«Res. Ena je imela oči modre kakor potočnica, druga sivo-zelene. Ena je bila molčeca, druga vesela in živahna. Marija in Ana, svetopisemski imeni in prijateljici. Včasih si mislim, da bi bil moral tem modrim očem nekaj povedati, toda menda bi bilo odveč. Zato se vozim sam s svojim psom — in v mojem taborišču je tiho.»

«Tako. Verjemite, da vam je tako boljše. Hudo je biti sam, če človek ni navajen.»

«Za vas je torej hudo?»

«Ne razumite tega čisto tako, kakor sem rekel, ker tudi jaz čisto tako ne mislim. Kar je hudo, je vse nekaj drugega, ne samota. Če mi je za kaj žal, mi je žal samo za to, da se nisem vozil zmeraj tako sam kakor zdaj. Potem bi mi ne bilo treba doživeti razočaranja. Ne bojte se, da se vam bom začel cemeriti. Prav za prav se čudim, kako sva prišla tako daleč. Ne bom vas dolgočasil z osebnostmi.»

«Priznati moram, da ste vzbudili v meni radovednost, ko ste namignili na večno ljubezen. In tudi vem, da je človeku včasih dobro, če se o čem razgovori. Povejte mi, prosim, svojo prigodo, če vam ni zaporno. Zatisnil bom oči in poslušal — in zagotavljam vas, da ne bom zaspal.»

«Dobro,» je dejal Siki in iztegnil svoje dolge noge, katerih stopala je položil črtu na hrbet. «Vse vam povem, da boste vedeli, zakaj se vozim sam in kako je bilo s tisto večno ljubeznijo. Ne bojte se — ni tako dolga storijsa. Če se vam bo zdela predolga, upoštevajte, da ste jo sami zahtevali.»

«Prav. Pripovedujte!»

«Torej tako. Dekletu, ki ima glavno vlogo, bomo rekli, recimo, Elina. To je lepo ime, in njej je bilo res tako ime. Spomnite se na kak opis iz romana o najlepši deklici pod soncem pa si mislite, da je bila moja Elina še za spoznanje lepša. Imel sem jo vsaj desetkrat tako rad, kakor vi najlepšo deklico, s katero ste se kdaj sešli. Meni je bilo dvajset, njej šestnajst let, ko sva se seznanila. In meni je bilo dvajset let in mesec dni, ko sem ji obljubil, da jo vzamem, brž ko malo več zaslužim, da ji bom lahko kupoval najlepše obleke. Pol leta nato sva se čisto resno pričkala, po kom izmed naju bo imel oči in lase najin bodoči otrok. Kadar sem se prebudil sredi noči, sem se spomnil Eline in z mislijo nanjo sem spet zaspal. Vedel sem, da tudi ona prav tako misli name. Spominjam se, kako sva se neko nedeljo izprehajala po ulicah in se ustavila tudi pred izložbo lasničarja, kjer so bile razstavljene voščene ženske glave z različnimi pričeskami.

«Katera ti najbolj ugaja?» je rekla Elina.

In jaz, namesto da bi bil rekel: «Nobena», sem pokazal na smehljajočo se glavico z ognjenordečimi lasmi ter dejal: «Tamle tista, ki se tako lepo smehlja.» Še nekaj časa sem gledal v izložbo in se šele tedaj, ko je izpustila mojo roko in nekaj časa sploh ni izpregovorila, ozrl nanjo. In veste, kaj je delala? Jokala. Da, jokala je, in to samo zato, ker sem gledal voščeno glavo. Iz tega vidite, da nisem bil zaljubljen samo jaz.

Ko sva se poznala že leto in dan, sva začela skrbeti za to, kako bo z nama po smrti. Strašno nama je bilo ob misli, da bi utegnila ta najina ljubezen trajati samo kakih šestdeset ali sedemdeset zemeljskih let — in potem nič. Bilo je grozno na to misliti. Sklenila sva torej skupno smrt in svojo vzajemno obljubo seveda utrdila spet z deset tisoč slovesnimi prisegami. Drug brez drugega ne bova niti en dan! Ako bi bilo mogoče, bi bila rekla: Niti sekundo! Toda taka stvar vendarle ni lahko izvedljiva. Pa ne mislite, da sva v svoji blazni ljubezni omagovala. Ne! Po dveh letih bi bil pripravljen umoriti vsakega, kdor bi se le malo bolj zagledal v njeno lepo glavo z dvema črnima kitama, in ona je bila zmeraj pripravljena, da se razjoka pri še tako neznatnem sumu, da pogledam še katero drugo deklico razen nje. Tretje leto je bilo enako. Sedela sva na klopi v parku, s katere sva pomela sneg, ob petindvajsetih stopinjah mraza, in okrog naju je bila tačas pomlad. Po treh letih je bila najina ljubezen še zmeraj nekaj svetega in nedotakljivega, saj se je bližal čas, ko naj bi se bilo uresničilo, na kar sva se tako dolgo veselila: najina poroka.

Ko mi je bilo tri in dvajset let, sem zaslužil nekaj več ko tisoč pet sto dinarjev na mesec, torej nekaj manj, kakor potrebuje človek, ki je obljubil, da bo kupil svoji ženi najlepšo obleko, ki si jo izbere, toda vendarle toliko, da bi zadostovalo dvema človekoma, ki se bolj gibljeta v izsanjanem rajju in med zvezdami kakor na zemlji. Če ste

kdaj opazili tiste mlade osle, ki hodijo s skrbno zlikanimi hlačami okrog skladišč pohištva, zlasti takih, ki ponujajo kuhinje za tisoč in spalnice za dva tisoč dinarjev, me dobro pogledajte, zakaj jaz sem eden izmed njih. Hodil sem po teh skladiščih toliko, da boste težko našli katero, kjer bi se me ne bili bali, že če so me zagledali. Pogajal sem se že naprej za ceno, čeprav še nisem kupoval, to pa samo zato, da bi bil dodobra pripravljen za slavnostni dan, ko pojdem že definitivno izbirat. V svojih sanjah sva že dolgo uživala najlepše trenutke. In mnogo takih sanj sva presanjala tukaj — Siki je pokazal z glavo k rdečemu čolnu — tukaj, v temle čolnu.

Kakor vidite, nima moj čoln imena, a takrat ga je imel. Kakšno, si lahko mislite. Često sva se vozila in sva delala za svoje umišljeno dete že prostor sredi čolna. Tri leta so minila in četrtega četrtna, in bilo je zmeraj enako. In bilo je nekaj dni čez to četrtno leto, ko se je nekega dne zgodilo nekaj hujšega, kakor je potres ali konec sveta: zgodilo se je, da Eline ni bilo na sestanek. Pomislite: iz jasnega treščja v vas! Tudi drugi dan je ni bilo. In tretji dan je prišlo nekaj, kar je imelo skupno z njo samo to, da se je ona tega dotikala. Pismo. In v tem pismu spet le nekaj takega kakor konec sveta. Elina mi je precej hladno in mirno poročala, da ji je žal in tako dalje in da se je zaročila z gospodom, o katerem sem vedel jaz samo toliko, da nima z menoj nič skupnega. Neumno, kajne? Če sem sploh kaj vedel, je bilo samo to, da se Elina ne šali. Najina ljubezen ji je bila gotovo preveč sveta, da bi se z njo šalila. Saj je milijonkrat prisegala, da je njena ljubezen večna. Vedel sem torej, da govori resnico in da se je res zaročila z drugim, ker bi ne bila mogla varati nekoga, ki ga bo imela večno rada in ki bo z njim hkrati nekega dne umrla, tako da se ne bo niti za trenutek od njega ločila.

Veste, kaj je jok brez solza? Ne? Bolje je, da ne veste tega. Z jokom brez solza sem takrat preplakal vso noč. Niti ena solza mi ni kanila iz oči, in vendar sem jokal od večera do jutra. Ne smej se, ti mrcina pasja, to ni smešno, če mož prizna, da je jokal. Drugi dan sem premišljal le še o tem, kako bi izginil s sveta. Kakor vidite, nisem izginil, in sicer se moram za to zahvaliti nekemu dekletu, ki ni imelo ne kit, ne zvestih oči in ki ni bilo niti malo podobno Elini. Ampak bila je dobra deklica in spominjam se, kako mi je zdravila ustnice, ki so mi razpokale od vročice, z nekimi mazilom. Ostal sem torej živ in nič se ni izpremenilo, samo to, da se z Elino dolgo nisva srečala. Jaz sem dognal, da je na svetu vse polno deklet, morda celo boljših, kakor je bila ona, ona pa se je srečno omožila — in potem sem se vozil sam. In pri tem sem imel seveda prijetno zavest, da sem ljubljen z večno ljubeznijo.

In lani poletj me je na to iznova opozorila usoda. Kakor vsako leto, sem se spet vozil s čolnom. Elina je bila že leto dni omožena. Veslal sem in bil zadovoljen s svetom tako dolgo, dokler nisem dospel do tistega gozda pod Globokim. Tam sem se spet sešel z Elino. Sedela je v rumeni kanoi, ki sem jo dohitel, tako rumeni, da je vse odmevalo, tako je kričala. Spredaj je sedel nekaj Buddha, mož kakih petindesetih let; imel je pošten trebuh, na glavi sumljivo redke lase in v ustih cigaro kakor poleno. Nočem si laskati, ampak v primeri z njim sem Adonis, in sicer štirinajstkaraten. Zdelo se mi je, da je Elina prebledela, toda mogoče je, da se mi je res samo zdelo. Tisti debeluh je držal veslo nekako tako, kakor se drži puška pri streljanju, in je bil tako grd, da sem brž globoko zajel, da bi ju prehitel. Nisem bil ljubosumen, res ne. Ampak kar slabo mi je bilo. Kmalu sem se utaboril, in ko sta plula mimo mene, sem jima mirno obrnil hrbet. Zvečer mi je hodilo vse to nekoliko po mislih. Hodilo mi je po mislih nekako do desetih, in ravno sem se pripravljval, da pojdem spat, ko je prišla Elina, popraskana od vejevja in potolčena od kamenja, ker je tekla v temi. In seveda nekoliko objokana.

«Kaj hočeš, otrok?» sem jo vprašal. Kar verjeti nisem mogel svojim očem.

Potem sem zvedel vse. Da, omožila se je. Njen mož je bogat. Lahko ji res kupuje najlepše obleke. Vse ji lahko kupi. Toda gnusen je, debel, plečast in smrči, brž ko leže. Kakor zdaj. Legel je in zaspal, kakor da si ga v vodo vrge. Jezen je, da se je dal pregovoriti za to pot, in se tresel, da bi ne padel v vodo; ne zna namreč plavati. Je prava pošast. Jaz — jaz pa sem njena večna ljubezen. Jaz sem tisti, s katerim pojde preko groba. Ne z njim, ki spi pol milje dalje in ki gotovo niti malo ne pogreša svoje lepe žene. Ni mogoče, da bi živel poleg njega vse svoje žive dni, nikakor ne.

«Pa kaj torej hočeš, dekle?» sem jo vprašal.

«Izpred vsega: ostati pri tebi do jutra. In potem: ostati pri tebi vse svoje žive dni. On me ne bo pogrešal. Z njim

bom to lahko uredila, on je vobče dobričina. Ampak tebe moram imeti.)

Dobro sem razumel, dasi se mi je vrtilo v glavi. Zvezde so zasijale mnogo jasneje, cvetlice v travi so zadišale kakor v raju. Ves svet se je hipno izpremenil, in sicer samo zato, ker je prišlo dekletko k mojemu ognju. In to dekletko je prišlo samo k meni, k meni samemu, neglede na to, ali sem reven ali bogat. Samo zato, ker sem to jaz. Samo zato, ker me ljubi z večno ljubeznijo. Da, le naj kdo pride ponjo, bo že videl! Ves svet naj vrag vzame! Ostala je seveda pri meni. In zjutraj sva se prebudila srečna kakor dva otroka in prav nič naju ni vznemirjala misel na debelega moža tam dole. Svet se je prebujal v najlepši dan. Okrog in okrog raj. Bal sem se, da me sreča zaduši. Toda nad nama, v večju, je sedel hudič. In ta mi je vdihnil misel na majhno šalo. Na majhno izkušnjo. Toda prekleta šala!

«Elina,» sem rekel, ko si je uravnavala lepe lase, «nekaj ti moram povedati.»

«Povej karkoli!»

«Hočem ti povedati samo to, da sem bil prej sicer reven, zdaj pa sem popoln revež. Izgubil sem namreč službo. Tale izlet sem si dovolil z zadnjimi prihranki, da se poslovim od dobrih časov. Zdaj ne dobim morda dve leti dela. Slabi časi. Razumeš?»

Česala se je dalje. Seveda, kaj je to pomenilo zanjo? Nič. Saj mi je pravkar prisegala, da bo pri meni, če je treba, tudi stradala. Da je dovolj za njeno srečo, če bo blizu mene.

«Nisem ti hotel tega prej povedati, da bi ti ne pokvaril dobre volje,» sem ji rekel, ko sem odhajal v gozd po drva. Odšel sem in srce mi je prepevalo.

Prenehalo pa je peti, ko sem se čez četrto uro vrnil. Eline ni bilo več v šotoru; na koščku papirja pa je bilo z ogljem načrtano: «Ne bodi hud, da odhajam. Ne morem drugače. Elina.»

In tako mi je spet izginila. Izginila je tudi s svojo večno ljubeznijo v srcu, duša čista, nepokvarjena in nesebična. S papirjem sem podžgal ogenj in si skuhal imenitno kavo. Ostal sem tam dva dni, da bi ne dohitel rumene pošasti. Upam, da se Buddha ni prebudil, preden je Elina prišla, in če se je, da se mu je znala izgovoriti. In spet sem se vozil sam. Tako, kakor se vozim še zdaj sam, čeprav tehta čoln štirideset kil.

«In v večno ljubezen še zmeraj verujete?»

«Seveda. Pred odhodom sem prejel od Eline pismo, naj pridem v petek ob šestih tja, kjer sva se shajala. Če ne pridem prvi petek, pride čez osem dni spet in potem vsak petek do konca leta. Nato se pa ubije, ker bo vedela, da me ni več na svetu. In zato, ker je njena ljubezen večna.»

«Ali pojedete tja, ko se vrnete?»

«Mislim, da,» se je nasmehnil Siki. «Mislim, da pojedem tja, in sicer z roko v roki z dekletom, ki ima lepe kite, sicer ne črne, ampak zlate barve, pa vendarle kite, da bo Elina videla, da je tudi moja ljubezen večna in da si izbiram dekleta, ki me vsaj z nečim spominjajo nanjo. To bo prav, kajne, ti pasja mrcina?» je rekel in pobožal Črta po glavi.

In Črt je zagodrnjal tako, kakor zagodrnja vselej, kadar kaj odobrava.

NEDELJA V MESTU IN NA KMETIH

Na kmetih, kjer so še ohranili stare običaje, je nedelja povsem drugačen dan kakor pa delavnik. S čisto drugačno voljo ljudje vstanejo, čeprav ob isti uri kakor vse ostale dni. Že konje snažijo in krmijo nekam praznično, hoteč jim dati nekaj svojega razpoloženja, ter jim nasašajo v jasli malo manj rezanice in malo več ovsja. Sicer kmetje tudi v nedeljo ne počivajo, vsaj dopoldne ne, vendar delajo z nekim mirom in užitek. Vsa dopoldanska dela služijo samo ostanjanju domačije; skedenj in kolnica ostaneta zaprta.

Praznična volja pa ne prevzame samo gospodarja, ampak tudi gospodinjo in posle ter doseže višek, ko se vsi mašno oblečeni odpravijo v cerkev. Če gospod pri pridigi «lepo govori», da to pozneje povod za dolg pomenek in medsebojno navduševanje za čednostno življenje, pri nekaterih tudi za trebljenje slame iz sosedovega očesa. Če je pa pridiga manj zanimiva, jo pospremijo vaščani s polurnim dremanjem. Ko pridejo iz cerkve, nakrmi gospodar živino,

mati pa pripravi kosilo, ki je dosti boljše od delavniškega. Po južni gredo domači k nauku, potem pa posejedo: poleti v senci na ortu, pozimi pa v hiši s pratiko v roki ali pa ob razgovorih. Može gredo tudi radi v gostilno, kjer ob kozarčku vina kako pametno uganemo. Tako poteče vsa nedelja v znamenju počitka in praznovanja.

Kako je pa z nedeljo v mestu? Najhujše je pač pri delavčevi ženi. Med tednom navadno tudi ona služi, nedeljo pa porabi za pranje in šivanje. Če ima odrasle otroke, dela navadno še zanje, nje pa pošlje na izlet, na sportno igrišče ali sicer kam, da se vsaj mladina razvedri, ko se sama ne more. In ker hoče mož imeti ta dan boljše kosilo, je prav za prav nedelja za ženo in mater hujša od delavnika ali vsaj ne prijetnejša.

A tudi v gmotno boljše podprtih slojih je nedelja redko dan počitka za gospodinjo. Saj mora biti nedeljski obed bolj obilen in boljši, in ker gospodar bolj pozno vstane, se tudi pospravljanje sob zavleče. In popoldne? Tedaj je na vrsti

običajni nedeljski izlet, in spet mora biti žena v kuhinji, da pripravi kavo, kmalu nato pa večerjo. Ali pa je na sporedu popoldanski izprehod z otroki, pri čemer je oblačenje bolj važno od izprehoda samega. Zato se prav rad vname tik pred odhodom z doma nedeljski zakonski prepir, ker se je bil otrok zamazal ali se pa žena ni mogla o pravem času napraviti itd. In pogosto vzdihne gospodinja iz globine duše: «O, da bi že bila nedelja pri kraju in bi spet lahko o miru delala!»

Kako bi se dalo temu ogniti? Težko je kaj svetovati. Zavedajmo se, da je ali da bi vsaj morala biti nedelja dan duševnega in telesnega počitka. Če med tednom telesno delamo, pritožimo v nedeljo telesu mir in se ukvarjamo z dobrim berilom. Duševni delavec pa naj vrže v nedeljo knjige v kot in naj vzame palico v roke, pa v božjo naravo!

Gospodinja in mati, ti pa išči ob krepki podpori svojega zakonskega druga pot, po kateri prideš do tega, da boš vsako nedeljo zvečer lahko rekla: «Tako je bilo prav», ne pa: «Hvala Bogu, da je nedelja pri kraju!»

V katerih poklicih se omoži največ žensk

Na to vprašanje odgovarja neki francoski časopis, ki je sestavljal statistiko; in številke govorijo resnico, ne lažejo...

Izmed tisoč bolniških strežnic se jih je omožilo zadnjih pet let sedem in trideset takoj prvo leto svojega delovanja, devet in štirideset drugo in tri in dvajset tretje leto; v četrtem in petem letu so številke že precej manjše. Vsekako pa je v tem ženskem poklicu najvišji odstotek porok.

Takoj na drugi stopnji so tajnice. Za njimi prihajajo pomočnice v gospodinjstvu, med katerimi imajo največ sreče kuharice. Tudi pridne šivi-

ljice so lahko zadovoljne z rezultatom poročne statistike.

«Zanimivo je,» piše ta francoski časopis, «da dosega v statistiki bolniške strežnice pravi rekord, ko izkazujejo zdravnice le majhen odstotek porok.»

Da torej strežnice in tajnice «vodijo» med temi srečnimi, ki so dospеле v pristanišče zakona, se da pojasniti s tem, da jim daje njih poklic največ mogočnosti, da pokažejo možem ugodne strani svojih zmoglosti. Zlasti v teh panogah ženskega dela se lahko izraža najlepše vsaka velika ženska vrlina — požrtvovalnost, vztrajnost, nežnost in prirojena inteligenca — lastnosti, ki jih dandanes

moški pri ženski še zmeraj najbolj cenijo. Takšne ženske so seveda najbolj primerne za zakon. Iz njih so vedno zveste in hrabre zakonske žene. Dognano je namreč, da se je celih pet in sedemdeset odstotkov vseh poročenih bolniških sester omožilo s svojimi bivšimi pacienti, ki so jim prej stregle. In skoraj polovica tajnic je stopila pred oltar — s svojimi šefi. Može, ki so se oženili s temi dekletki, so imeli dovolj priložnosti, da so jih lahko opazovali v njih poklicu. Pošteno, redno, zmeraj vljudno, marljivo in zvesto žensko vzame vsakdo rad. Da se tudi dobre kuharice lahko omožijo, je prav tako razumljivo. Čudno pa je, da kažejo statistike, da se jih je izmed vzgojiteljic omožilo prav malo, čeprav tudi te lahko pokažejo svoje lastnosti, ki so potrebne za poklice matere in žene.

St. Puholt:

Beli plašč

Beli plašč je bil že od nekdaj znak zdravniškega dostojanstva. Toda zadnji čas nosijo bele plašče tudi osebe, ki jim je zdravništvo španska vas.

Ko sem nastopal službo prodajalca v trgovini sadja, mi je dejal gospod šef: «Ampak bel plašč si boste morali oskrbeti. Naši odjemalci so sami boljši ljudje, in brez belega plašča se jim zdi jo cene previsoke. Razen tega poudarja beli plašč snažnost naše trgovine.»

Kupil sem si torej bel plašč in prodajali smo tudi gnila jabolka, zavita v bel papir, za pet dinarjev dražje pri kili.

Nekega dne se mi je napravil na jeziku majhen tvorček in šef mi je svetval.

«Zdaj je ura devet; preden dobimo s trga sveže sadje, bo trajalo še dobro uro. Skočite medtem k doktorju Novaku s tem svojim jezikom...»

Skočil sem torej kar v belem plašču k doktorju.

«Klanjam se!»

«Gospod doktor, nekaj se mi je naredilo...»

«Prosim, sedite! Takoj bomo...» in doktor je izginil skozi vrata.

Erik Bertelsen:

PREDIGRA DRAMI

S policijskimi uradniki je kakor z gumbi za ovratnike: kadar jih človek potrebuje, jih ni nikjer.

Vsaj Tennesen je tako mislil. Na svojem večernem izprehodu po tihih ulicah, ki so tekle ob prekopi, je obstal. In sicer zaradi tega, ker je zapazil mladega moža, slonečega ob ograji in strmečega v vodo.

Možak je bil bledega obraza. Videlo se mu je, da mora biti zelo pobit. «Tu premišlja človek o samomoru», je švignilo Tennesenu na misel. In zato je obstal. Zmerom je bil dober poznavalec ljudi, in tudi to pot se zanesljivo ni motil.

Tennesen se je ustavil nedaleč od mladega moža, na videz prav slučajno. Tudi on se je naslonil ob ograjo in se zamislil v temno vodo. Potem je pogledal na uro. Časa je imel res še dovolj, toda zdelo se mu je, da je to sanjarjenje ob vodi precej dolgočasno. Vendar pa se ni mogel odločiti, da bi bil mladega moža prepustil usodi. Preveč mehkega srca je bil. Zdelo se mu je, da bi bil on kriv njegove smrti, če bi se mož res odločil zanjo. Če bi le kje videl kakšnega policista ali detektiva! Temu bi lahko pomignil in se potem mirno odpravil dalje.

Sedel sem torej. Zdajci je vstopila mlada dama in brž začela:

«Klanjam se. Ne vem, kaj je to, gospod doktor, ampak že osem dni slabo slišim. Strašno! Če mi kdo kaj pripoveduje, vidim, da se mu gibljejo ustnice, a ne vem, ali se mi ponuja, da me spremlja domov, ali me psuje, ker ne hodim po desni strani. Zmeraj moram vsakemu odgovarjati 'prosim', četudi ne vem, ali se to ujema ali ne... Ali naj se slečem?»

«Zmotili ste se, gospodična,» ji pravim glasno, «jaz nisem doktor, jaz sem tudi prišel k zdravniku kakor vi!»

«Prosim!» pravi dama in si jame slačiti bluzo.

«Jezesmarija, ne slačite se!» zavpijem na vso moč.

«Prosim! Srajco tudi, ali zadostuje samo bluzo?»

Skoraj s silo sem ji vlekkel bluzo na bela ramena. Zavpil sem ji kakor v gozdu:

«Nisem doktor, razumete! Vraga — kako naj vam to povem...!»

«Aha, torej ne bo treba pretrkavati? Kaj torej mislite, gospod doktor, kaj bo iz tega?»

«Jaz ne vem, kako naj vam to povem...!» zavpijem, da je kar odmevalo. «Jaz nisem doktor! Poglejte, tu v žepu imam še nekaj jabolok. Jabolka prodajam!»

«Prosim. Torej naj jem jabolka? Naravno zdravljenje?» In dama mi začne jemati sadje iz roke. Iz galantnosti ji to pustim, stopim k mizi in se vedem kakor doma. Na košček papirja z doktorjevo firmo zapišem: Nisem doktor! Pridite pozneje, ko doktor pride!

Pogosto se je mladi mož ozrl, toda zganil se ni. Le malo ljudi je bilo na cesti. Očitno je nestrpno čakal, da bo sam pa da bo potem lahko nemoteno skočil v vodo.

Tennesen si je prižgal cigareto. Čedalje nemirnejši je postajal. Kaj naj bi storil, če bi se mladi mož iznenada pognal čez ograjo? V tem primeru bi ga bil moral rešiti, toda bil je zelo slab plavalec. Kaj pa če bi stopil k mlademumu možu in ga poskušal pregovoriti? Ne, to bi nazadnje položaj še poslabšalo. Bolje je, da mirno ostane tu in združuje ubogega človeka pred obupanim korakom.

Tennesen si je prižgal drugo cigareto in spet pogledal na uro.

Zdaj je stal že dobro uro tako. Toda še nikjer ni videl nobenega policijskega uradnika! Drugače pa jih toliko teka po cestah.

Da bi poklical koga izmed ljudi, ki se mimo grede zatečejo v to ulico in izginejo v drugo, se mu ni zdelo primerno. Saj se vendar ni nič zgodilo...

Tennesenovi živci so začeli popuščati. Drhtel je od napetosti. Oprezno je pogledal proti mlademumu možu in odkril iznenada tudi nekega policista! Tennesen se je oddahnil.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Mladi mož je zapustil svoj prostor ob ograji in šel proti policistu. Šepnil mu je nekaj besed, uradnik je pozdravil, mladi mož pa je šel dalje. Počasi se je približal policistu proti Tennesenu. Ko je stal pred njim, ga je rezko vprašal: «Kje pa stanujete?»

«V hotelu na Backerski cesti, številka 7», je prestrašeno odvrnil Tennesen.

«Prosim!» kima resno dama, in ne da bi se ozrla na papir, ga zvije ter spravi v torbico, iz katere vzame hkrati stodinarski bankovec.

«Takoj pojdem s tem receptom v lekarno. In tu je honorar. Priporočam se, gospod doktor!»

Odšla je.

Ves izkričan se vdam njeni gluhosti; vtem že prihaja doktor.

«No, hvala Bogu, da ste prišli!» vzdihnem. «Tu je bila dama in me je imela za doktorja. Gluha kakor divji petelin, kadar brusi, razumete. Naj sem ji rekel, kar sem hotel, na vse je odgovarjala 'prosim'. Dal sem ji zoper gluhost jabolka in ji povedal, da nisem doktor. Ali ji bo to pomagalo, ne vem, ampak dvomim.»

Doktor se je zasmejal.

«Nikar se ne smejte! In zdaj, prosim, pogledajte moj jezik. Napravil se mi je na njem tvorček...»

«Oprostite, toda...»

«No, saj to ni nič. Tista gluha ženska itak spet pride, pa ji vse pojasnite. In tu imate honorar od nje. Zdaj pa pogledajte moj ubogi jezik!»

Pokažem mu jezik, on pa samo z rameni zmaje:

«Tega ne razumem...!»

«Samo to bi vas za božjo voljo prosil, ali ni morda kaj nevarnega? Kar povejte! Morda rak, ne?»

«Ah, ne...!»

«Torej kaj, kar recite!»

«Hotel sem vam samo reči, da sem mlekar iz Gradišča in sem prinesel gospodu doktorju mleka in sira za predjužnik...»

«Prav. Odvedel vas bom tja.»

«Da boste mene odvedli? Zakaj pa? Saj vendar stojim tu... ker...»

«Ne delajte neumnosti!» mu je segel uradnik v besedo. «Poldrugo uro že skoraj stojite tu. Neki gospod me je opozoril na vas. Ves čas vas je opazoval in se vas ni upal pustiti samega, ker je bil prepričan, da nameravate skočiti v vodo. Tako, zdaj vas bom spremil domov. In jutri boste videli vse docela drugačno. Sicer se mi pa zdi, da morate biti čisto pameten človek. Samo malo vas je zmedel obup, ali ne?»

Tennesenu je zaprlo sapo. Ni mogel najti besede, da bi mu odgovoril. Brez volje je pustil, da ga je policist spremil do hotela, in je bil vesel, da ni med potjo srečal nobenega znanca.

Hude skrbi.

Oče: «Verica, ali si vesela, da ti je štorcklja prinesla bratca?»

Verica: «Vesela sem že, toda druge stvari bi bile bolj potrebne!»

Radovednež.

Oče: «Tinček, štorcklja ti je prinesla bratca; ga hočeš videti?»

Tinček: «Bratca ne, ampak tisto štorckljo.»

Družabna.

Gospod Kopač v tramvaju: «Sedanja mladina se res ne zna vesti!»

Gospod nasproti: «Kako je to, saj vam je zdaj onile mladenič prepustil svoj sedež.»

Gospod Kopač: «Seveda, ampak tukajle moja žena še zmeraj stoji!»

DOPUST!

Ljubezenska zgodba z morja

Vroče julijsko solnce je pripekalo. V pisarnah tovarne barv je vladala silna vročina. Vsi uslužbenci so že odšli domov, le mlada strojepiska je še urejala predale v svoji pisalni mizi.

«Nada, kaj danes ne misliš iti domov?» je vprašal mlad glas in skozi vrata je pokukala temnolasa glavica. «Pol ure te že čakam na cesti!»

«Takoј pridem. Vse moram še popraviti, saj veš, štirinajst dni me ne bo in ničesar ne smem pustiti v neredu. Ali si ti že končala delo v svoji pisarni?»

«Seveda! Karte sem kupila pri Putniku. Zjutraj ob štirih moraš biti pred Putnikovo pisarno. Z avtom se odpeljemo na Sušak in bomo imeli takoj zvezo z Rabom. To bo imenitno! Pomisli, sedem nas bo, nihče se ni skujal. Dobrih štirinajst dni ne bomo strojepiske, uradnice in knjigovodke, temveč popolnoma svobodna dekleta. Lahko bomo uživale vse lepote tega sveta, ne da bi poslušale šefovo godrnjanje. Uh, če pomislim, da štirinajst dni ne bom videla odurnega, nasajenega obraza svojega šefa, bi najrajši poskočila do neba! Še bo lepo na svetu, oh, do danes še vedela nisem, da je tako lepo živeti! Pazi, da ne boš zjutraj zaspala, čakale te bomo!»

«Brez skrbi bodi, Milena! Tako, zdaj je vse v redu. Še pisalni stroj zaprem.» Medtem ko je pokrivala stroj, se mu je hudomušno namuznila: «Zbogom, črna spaka iz železa, ki mi piješ mladost! Štirinajst dni te ne bom videla in prepričan bodi, da ne bom umrla od žalosti zaradi tega!» Dekletič sta se glasno zasmejala in veseli odšli iz pisarne.

Drugo jutro je bilo pred Nebotičnikom zelo živahno. Veliki Putnikov avtobus je bil preobločen s kovčegi, veselo čebljanje se je razlegalo po tihih ulicah. Nada in Milena in še pet njunih znank in znancev je še z nekaterimi drugimi odpotovala na Jadran, da se za štirinajst dni odresejo vseh skrbi. Še nekaj vzklikov skrbnim mamicam, ki so spremile svoje hčerke in z ganotjem zrle v razigrane obraze, in avtobus je odpeljal.

Na Rabu so se naše znanke hitro udomačile. Saj je bilo tako nebeško in prijetno. Kopanje, veslanje in solnčenje se je menjavalo s prijetnimi izleti.

Četrty dan, ko je Nada ležala v mehki travi, je vsa zasopla pritekla k njej Milena.

«Ti, novico imam zate. Kar naprej leži, drugače se boš pretrdo sesedla. Tvoj šef je tukaj!»

DOPUST!

Nada je planila pokonci. «Ni mogoče! Saj so govorili, da bo odpotoval v Švico. Gotovo se motiš!»

«Nič se ne motim. Srečala sem ga na stopnicah v našem hotelu. Zaradi večje gotovosti sem vprašala vratarja, kdo je gospod, ki je šel pravkar po stopnicah. Pa je povedal, da je tovarnar Laznik iz Ljubljane!»

«Oh, če to ni smola! Še na dopustu nima človek miru. Vso dobro voljo mi bo pokvaril obraz tega zadirčnega pusteža!»

«Ne bodi neumna! Tukaj si svoboden človek in ti vsi šefi tega sveta nič ne morejo. Menda se ne boš nanj ozirala! Sicer pa je vprašanje, če se bosta sploh kje srečala, ker gospod tovarnar ima gotovo svojo družbo in druga pota kakor me!»

«Da, tebi je lahko jezik obračati! Ko bi bila v moji koži, bi ne mogla biti tako dobre volje. Saj ga ne poznaš! To je najbolj pust in strog poslovni človek, ki si ga moreš misliti. Neprestano samo premišljuje, kako bi svoje uslužbence izkoriščal, kako bi mu za majhen denar čimbolj garali, kako bo svojo slabo voljo stresal nad njimi in kje bo videl kaj, da se bo spet lahko ujedal. Morda mu ne bo prav, da sem za štirinajst dni odložila skromne navade strojepiske in živim kot dama iz premožnega sveta. Bog ve, kolikokrat me bo zbadal zaradi tega. Tega pa ne bo pomislil, da sem si teh božanskih štirinajst dni vse leto po malem odtrgavala od plače!»

«Nikar ne bodi tako starokopitna! Tukaj si dama in ne uradnica, za svoj denar lahko živiš, kakor hočeš. A tvoj šef je še mlad gospod in ni mu videti, da bi bil tako pust. V pisarni so vsi šefi nataktnjeni in godrnjavi!»

Milena je končno le prepričala Nado, da si zaradi šefa ni vredno kvariti dobre volje, in Nada je sklenila, da bo gospod Laznik, če se kje srečata, zanjo le znanec iz Ljubljane in nič drugega.

Drugo dopoldne se je Nada vračala od kopanja čez hotelski park. Zdajci jo predrami pristno slovensko zabavljanje, ki se je razlegalo izza stare zidane ograje.

«Preneumno! Spet sem samo papir pokvaril! Oh, to je oddih!» Nadi se je zdel glas znan, po prstih se je približala zidu in videla je kaj zabavno sliko. Na stolu je sedel njen šef, tipkal na pisalni stroj, okoli njega pa je ležalo polno pokvarjenih in zmečkanih pisem. Videti je bilo, da mu delo nikakor ne gre od rok. Pravkar je vzela iz stroja začetno pismo in ga vrgel ob tla ter pri tem robato zaklel. Nada

se ni mogla premagati, veselo se je zasmejala. Gospod Laznik se je jezno obrnil in Nada je boječe stopila bliže.

«Ne zamerite, gospod šef, toda tako žalostno vas je videti, da si nisem mogla kaj in sem se morala zasmijati.»

«O, vi ste, gospodična Ribičeva. Tudi na Rabu? Prav, le razvedrite se, meni se nič dobrega tukaj ne obeta, najbrže bom moral že jutri v Ljub-

ljano. Dobil sem nekaj važnih pisem, na katera moram v najkrajšem času odgovoriti, ker gre za veliko naročilo in ne morem vsega prepustiti ravnatelju. Pisati moram seveda na stroju, toda kdo bi si mislil, da je to tako težavna reč. Ne gre in ne gre mi izpod rok. Ne kaže drugega, kakor da odidem jutri domov in narekujem vse strojepiski ter počakam v Ljubljani, dokler ne bo vse urejeno. To bo prijetno ob tej vročini v Ljubljani!

«Ali bi vam ne mogla pomagati, gospod šef? Meni gre to delo kaj hitro od rok!»

«Vi ste tukaj na dopustu in bi gotovo radi pozabili na vse pisarniške posle. Kako bi vas mogel nadlegovati z nareki in trgovskimi pismi!»

Nada se je kar zavzela, ko je tako vljudno govoril z njo. «Bog ve, če tega ni kriva moja lepa piščama!» si je na tihem mislila, «jasno je pa rekla:

«To je malenkost, saj mnogo dela tako ne bo, morda za pol ure na dan. Kar začniva, gospod šef!»

«Prav hvaležen vam bom!»

«Že poznam tvojo hvaležnost», si je na tihem mislila Nada. «Nadur od lanskega leta mi še doslej nisi plačal!»

In že je sedela Nada s pisalnim strojem na kolenih. Gospod Laznik ji je narekoval, in delo je bilo res v pol uri končano.

«Hvala Bogu! Kar čudim se, kako hitro vam gre tipkanje od rok!»

«Kadar boste imeli spet kakšno delo, me kar pokličite, gospod šef. Saj stanujeva oba v istem hotelu.» Nada se je poslovila in odhitela po parku proti hotelu.

Gospod Laznik je gledal za njo. Hm, ta gospodična Ribičeva je prav za prav zelo mična stvarca. Čudno, da še nikoli prej nisem opazil, kako vitka je in kako lepe plave lase ima. In zobke! Kakor iz slonove kosti!

Popoldne sta se srečala v kopalšču. Tovarnar Laznik je prosil Nado, naj ga seznanita s svojo družbo, potem jih je pa vse povabil v restavracijo, kjer so zbijali šale, igrali ping-pong in kegljali. Laznik je bil prav prijeten družabnik in ni bil niti malo domišljav na svoje premoženje. Drugi dan so skupaj napravili izlet z motornim čolnom, zvečer so plesali na kameniti terasi kavarne, in Laznik je moral priznati, da gospodične iz pisarni prav tako dobro plešejo kakor hčerke ban-

kirjev in tovarnarjev. V pogovoru so bile pa bolj naravne in duhovite, življenja bolj vesele in vsaka najmanjša stvar jih je mogla navdušiti. Kdo bi si mislil, da je Nada Ribičeva, ki je videti v črni pisarniški halji tako neznaatna in vsakdanja, v večerni obleki tako lepa in postavna. In duhovita je tudi, izražena pa bolj ko mnoge dame iz najvišje družbe!

Prihodnje dopoldneve je tovarnar spet narekoval Nadi. Po končanem delu sta ležala v travi in se pogovarjala. Lazniku se je zdela Nada zmerom bolj zanimiva. Večkrat je hotel biti z njo skupaj in ga je jezilo, če so mu povedali, da je šla s svojimi prijateljicami na daljši izlet. Pa tudi Nada se je čudila, da je njen godrnjavi šef tako prijazen družabnik. Rada je bila v njegovi družbi, rada je poslušala, kadar je pripovedoval o življenju v svetovnih letoviščih, o velikih mestih in tujih deželah. Žal ji je bilo, da bodo počitnice tako hitro minile, in kar srce jo je zbolelo, ko je pomislila, da bo doma v pisarni tovarnar Laznik spet samo strogi, zadirčni šef in ona skromna strojepiska. Zalotila se je, da se njene misli več ukvarjajo s šefom, kakor je dobro za njen duševni mir. Še tega je treba, da bi se zaljubila vanj, in si ni hotela priznati, da je prav za prav že zaljubljena.

Pa tudi tovarnarju Lazniku se je zdelo, da bodo dnevi na Rabu zelo pusti, kadar bo odpotovala Nada v Ljubljano. Privadil se je bil njene družbe, njenega prijetnega kramljanja, nobena ženska še ni bila napravila nanj globljega vtiska. Najrajši bi bil zmerom v njeni družbi. A zakaj ne? Zakaj bi se ne oženil z njo? Prej ali slej se bo tako moral oženiti. Doselej ga zakon samo zato ni mikal, ker ga niso zanimale površne in domišljave premožne lutke, ki so mu jih ponujali. Nada je pa vsa drugačna. Ob njeni strani življenje ni dolgočasno. Vse jo veseli, vse jo navdušuje, o vsem tolikanj premišljuje. Lepa je, izražena je, nepokvarjena in dobro vzgojena je. zakaj bi je ne vzel za ženo? Njegove razmere so takšne, da mu res ni treba iskati bogastva. Samo če bo Nada hotela. Samozavestni šef je bil ob tej misli nenavadno plah. Naposled se je pa le ojunčal in sklenil, da jo drugo jutro poprosi za roko.

Drugo dopoldne jo je povabil na izlet v avtu.

«Čez dva dni torej odpotujete, gospodična Nada?» je začel tovarnar.

«Da.»

«Ostanite še nekaj časa tukaj!»

* «Sami veste, da to ni mogoče. V ponedeljek moram biti spet v pisarni, ker takrat odide gospodična Vera na dopust.»

«Zelo vas bom pogrešal. Tako sem se navadil vaše družbe. Ne morem si nisliti, kako pusto bo, kadar odidete!»

«Tudi meni bo težko. Toda dolžnost je prvo, potem šele vse drugo.»

«Ali vam bo kaj dolgčas po prijetnih uricah, ki sva jih skupaj preživela? Zase vem, da mi bo težko. Vsak kotiček na Rabu me bo spominjal na vas!»

Nada je sklonila glavo. Nekaj jo je tiščalo v grlu, najrajši bi bila na glas zajokala, toda ni hotela pokazati, kaj se godi v njenem srcu. Vendar ni mogla zadržati solz in zdajci ji je kanila vroča solza na krilo. Tovarnar jo je gledal in še nikdar se mu ni zdela tako lepa kakor v svoji žalosti.

«Nada, čujte, vem za izhod, da lahko ostaneva skupaj. Postanite moja žena!»

Nada je sunkoma vzdignila glavo. «Vi se šalite!»

«Ne, resno mislim. V teh dnevih solnca sem vas vzljubil in bil bi srečen, če bi hoteli postati moja družica za vse življenje. Ali vam je morda kdo drug bolj drag?»

Nada je odkimala. V prvem hipu sploh ni mogla do besede.

«Nada, zakaj molčite? Recite, ali me vsaj malo ljubite?»

«Zelo! Zadnji čas sem mnogo trpela zaradi te ljubezni. Sami veste, vi ste bogat tovarnar, jaz pa samo siromašna strojepiska!»

S poljubom ji je zaprl usta.

«Nespametno dekle! Zame ni važno, kdo si in kaj si, važno je le, da me imaš rada in da te imam jaz tako pri srčno rad!»

Takoj sta začela snovati načrte za bodočnost. Bila sta presrečna in njiju zvonki smeh je odmeval nad morjem. Doma je Nada spet sedla k pisalnemu stroju in napisala brzojavko za mamo:

«Danes sem se zaročila s svojim šefom, tovarnarjem Laznikom. Oba sva zelo srečna. Pojutrišnjem naju pričakuj. Nada.»

Čez tri tedne je bila Nada Laznikova žena. Ni se ji bilo treba več mučiti v pisarni, le kadar je moral njen mož osebno kaj odgovoriti, je sedla ženka spet k pisalnemu stroju. In vselej, preden je začela pisati, je rahlo pobožala stroj in si mislila sama pri sebi:

«Črna spaka iz železa, koliko sreče si mi prinesla!»

● SLON BOBY ●

Boby se je v svoji mladosti potepal po afriških pragozdovih, se kratkočasil s svojimi tovariši in dražil opice, ki so se podile po drevju. Sploh se mu je zelo dobro godilo, ko je bil še mlad. Bil je mamičin ljubljeneček, očetov ponos in vsi starejši bratje so se igrali z njim in ga zabavali na vse

mogoče načine. Nekoč pa so prišli v pragozd beli ljudje in prinesli nesrečo v njih rod. Najprej je izginil eden izmed bratov, potem mati in nazadnje so še Bobyja ujeli v svojo kletko. Prve dni ujetništva je besnel in divjal po kletki, otepal z rilcem okrog sebe in ni pustil nikogar v bližino.

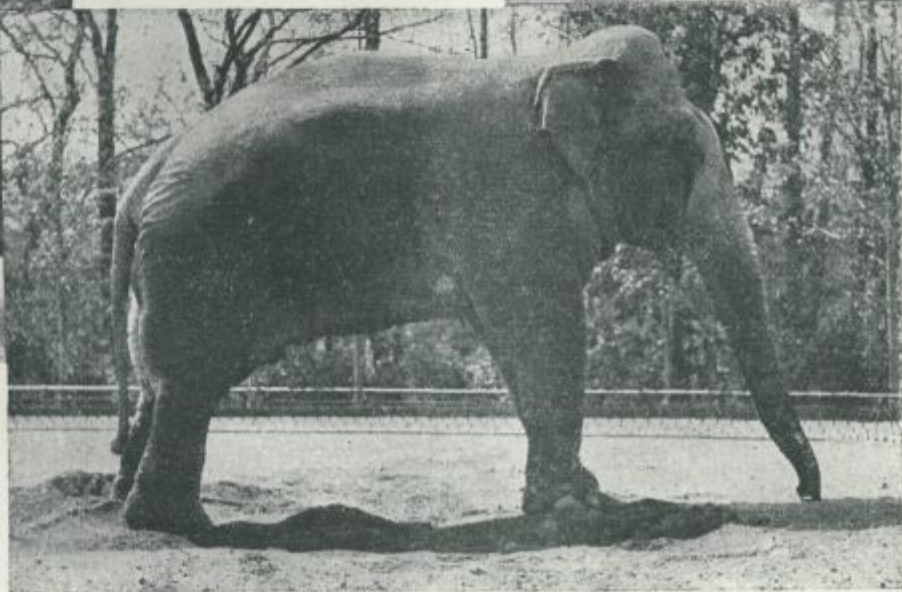
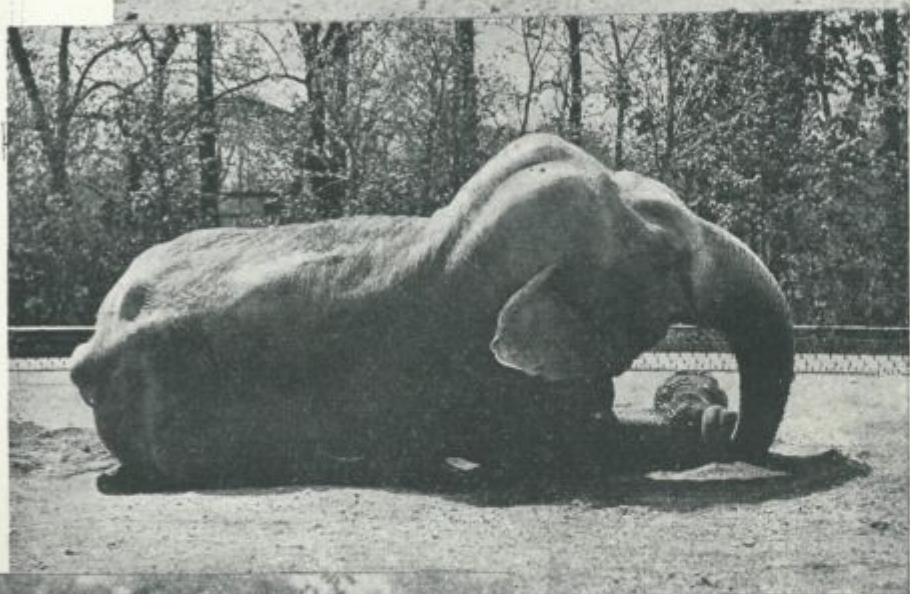
Počasi pa je spoznal, da proti moči ljudi ničesar ne opravi. Otožno je čepel v svojem kotu, mislil na pragozd in čakal, kaj se bo z njim zgodilo.

Po dolgi vožnji po morju in po suhem so ga pripeljali v živalski vrt. Začuden je strmel v zelena drevesa, ki so rastle okrog njega in prisluškoval glasovom drugih divjih živali, ki

so mu bili tako dobro znani. Prepričan je bil, da ga bodo spet izpustili na svobodo in da bo potem vse tako, kakor je bilo nekoč. Toda železne bodice in globok jarek so mu zapirali pot v prostost. Ostati je moral v malem ograjenem prostoru in prenašati poglede ljudi, ki jih je tolikanj sovražil, ker so mu vzeli prostost. Najrajši je ležal na soncu in sanjaril o vroči Afriki, da ni videl ničesar okrog sebe. Le lakota ga je prisilila, da se je dvignil. Počasi, previdno je pričel vstajati. Le pogledjte ga, kako se mora mučiti, preden se spravi na noge! Z vsemi štirimi si pomaga, še celo rilec mu dobro služi pri tem. Ko končno ves zasopel vstane, slovesno odkoraka v svojo «palačo», kakor bi hotel reči: «Kaj mi mar ves svet!»

OD DŽINGIS CHANA DO MUSSOLINIJA

Voščene velikane je treba snažiti; pravkar brišejo prah z Mussolinija, za njim pa stoji Stalin.

Pridobiti in ohraniti si svetovno slavo ni lahka reč, zlasti še v dobi, ko skoraj ne mine dan brez senzacije. Gospe Tussandovi v Londonu je to uspelo. Ona ima namreč v londonski Baker Street kabinet voščenih kipov. Takšnih kabinetov je sicer še več na svetu, vendar se ta razločuje od drugih v tem, da je vsak čas sodoben, kar je dandanes zelo težko. Tudi drugod stoji voščeni kipi ljudi, ki so postali kakorkoli slavni. Voščeni Napoleon, Čaruga in drugi stoje ondi negibno, že odkar je podjetje ustanovljeno. Tam se ne zgodi nič novega, samo da z voščenih znamenitosti sempatja obrišejo prah ali pa da jih popravijo, če so jih pregoreči obiskovalci

Velika zbirka oči, ki čakajo, da vdahnejo žioljenje novim glavam.

Samo pri gospe Tussandovi se lahko zberejo glave vseh slavnih državnikov, znamenitih igralcev, športnikov, zločincev itd.

Najbolj priplačen je zdaj kip bivšega angleškega kralja Edvarda VIII., zato ga neprestano oblegajo trume častilk.

Na tej sliki so od leve proti desni: Neville Chamberlain, Baldwin, Ramsay Macdonald, Winston Churchill in J. H. Thomas.

Za Londončane je prav poseben užitek, če se lahko udeleže seje ministrskega sveta. Voščen ministri gospe Tussandove sicer niso izbrani tako, kakor je trenutno sestavljena vlada, ampak so med njimi možje, ki so po vojni v angleški politiki količkaj pomeniti. Na levi je minister Eden, zraven njega je Austin Chamberlain, za njim pa stoji John Simon.

poškodovali. Pri gospe Tussandovi pa imajo obiskovalci, lasuljarji, slikarji in krojači neprestano polne roke dela, da ne zaostane za divjim tempom sodobne zgodovine.

Še včeraj je ves svet govoril samo o odločnih izjavah in o velikopoteznih načrtih velikega državnika, danes pa že ne ve o njem nihče več; včeraj je bil srednji napadalec nogometnega moštva, danes umira od vseh pozabljen v bolnišnici; še včeraj so vsa dekliška srca vroče koprnela po lepem obrazu filmskega prvaka, danes koprne morda še bolj vroče že po drugem. Izkratka, svet ni bil še nikoli tako izpremenljiv in še nikdar ni bila svetovna slava tako minljiva kakor danes ta dan. Pa vendar zasledujejo v podjetju skrbno vse svetovne dogodke in jih takoj posnamejo. Politike, ki so doigrali svojo vlogo, nadomeščajo z novimi, filmske zvezde se menjavajo prav tako hitro kakor v Hollywoodu, včerajšnji športni prvaki se umikajo današnjim. Noben diktator

ne stoji ondi dalje kakor njegov živi vzor na čelu države, junaki boksa romajo v stopo samo nekaj ur po tistem trenutku, ko so bili premagani, morilci vladarjev in ubijalci žensk imajo svoj čas odmerjen samo tako dolgo, dokler nov zločin ali nov val groze ne pretrese človeštva.

Toda to je samo del podjetja gospe Tussandove. Za oboževalce starih časov in zgodovinskih dogodkov sta ondi še dve nadstropji, v katerih lahko po mili volji občudujejo zgodovino narodov od predzgodovinske dobe do nedavne preteklosti, zgodovino, ki je zgoščena v postave, katerim ne manjka skoraj nič drugega kakor govorica.

V drobni uri se ondi lahko osebno seznanite z vsemi dobrotniki in rablji človeštva od Džingis Chana in Viljema Osvojevalca pa do Mussolinija in Hitlerja.

Pri vhodu v panoptikum stoji negiben kip vratarja, ki kaže proti vhodu v doorano. Sempafja se pa izpremeni v živega in pokaže z roko proti vhodu.

ŽENA IN TUJSKI PROMET

Letoviščarje sprejemem na stanovanje...

Kdo si je le izmislil zeleno in rdeče tapecirane stole in divane, ki strašijo po tujskih sobah? In kdo si je prvi izmislil, da je v preprostih kmečkih hišah, kjer oddajajo sobe letoviščarjem, postavil nerodne okrogle mize in visoke, furnirane postelje? Kdo ima na vesti vse te grde in strašne sobe, v katerih mora tujec preživeti štiri ali šest tednov v letu? Ne vemo njegovega imena, sicer pa tudi ni drugega zaslužil, kakor da so ga ljudje izbrisali iz spomina.

Kje so le ostale naše stare skrinje, stare javorove mize in hrastovi stoli, kje so stare omare s predali in trebušastimi nogami, kje pisane blazine in debele brisače iz domačega platna? In kje so stare majolike, pisani in cinasti krožniki, ki so jih naše babice s ponosom obešale na stene, da so se tam košatili? Vse je izginilo med staro šaro, le v srečnih slučajih so nekaj rešili in oddali v muzeje ali pa so si premožni ljudje z dobrim okusom nakupili, kar jim je le prišlo pod prste.

Nekoč sem vprašala na Gorenjskem gospodarja starega kmečkega doma, kje ima staro pohištvo, ki sta ga rabila še njegov oče in ded. Zaničljivo se je nasmešnil in me odvedel v kaščo, kjer je v kotu samevala stara, potrta skrinja in polomljen kolovrat. «To je vse, kar je ostalo od stare ropotije,» je rekel in me ponosno povabil v hišo, kjer se je v sobah šopirilo neokusno tovarniško pohištvo. Razkazal mi je sobe za tujce, ki so bile prav tako opremljene kakor v mestnem hotelu. Prav nič niso bile podobne kmečkim sobam. In kaj si morete lepšega misliti od preproste kmečke sobe s starim doma napravljenim pohištvom? V enem kotu velika zelena peč, v drugem pa miza, okoli nje klopi, nad mizo sv. Duh, na oknih pa cvetoči nageljni in rožmarin! Toda naš kmet še vedno misli, da je tuje več vredno ko domače in se boji, da se bodo tuji posmechovali naši domači robi.

Drugod mnogo bolj čuvajo in spoštujejo starine. Marsikaj je bilo tudi takrat nepraktično, toda v počitnicah bi že potrpeali. V kmečkih domovih naj bi ostale sobe take, kakršne morajo biti naše kmečke sobe, komur pa to ni dovolj dobro, naj si poišče sobo v hotelu.

Moja prijateljica je preživela počitnice ob nizozemski obali v ljubki hišici, kjer je bila vsa oprava stara več ko dve sto let. Če je hotela iti spat, je morala odpreti v steni težka hrastova vrata in za njimi se je pokazala v zidu

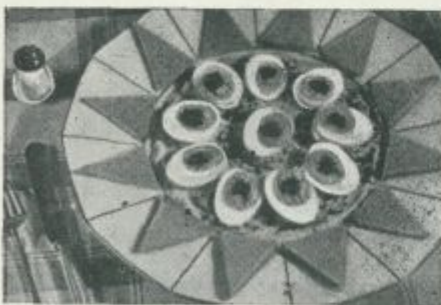
postelja. Pristaviti je morala stol in zlesti v nekako stavbo iz lesa in medi. Morala se je iztegniti na grmadi blazin in se pokriti s celo Himalajo pernic, drugače je bila stara gospodinja v skrbeh, da bi se ne prehladila. Vsako noč je imela iste sanje, namreč, da gre ekvator prav čez njen trebuh. Vendar se je z največjim veseljem spominjala tistih počitnic in je vedno pripomnila, da ni bilo še nikjer tako prijetno in domače kakor tam.

Tujka soba naj bo prijetna in domača, res domača. Staro pohištvo, stare podobe svetnikov, vse to bo v letoviščarju zbuvalo le tiho ganjenost in veselje. Tako kakor se letoviščar od srca razveseli svežega, neposnetega mleka, dišečega presnega masla, domače lončene latvice s kislim mlekom — prav tako se od srca razveseli domače opremljene sobe. Glavno je, da je soba čista, pod pomit, prah pobrisan in soba dobro prezračena. Moderno pohištvo pa ne sodi v kmečko izbo z majhnimi okni in z obokanimi stropi! Gospodinja, ki si želi letoviščarjev, naj poskrbi za čisto perilo, dobro domačo hrano, čiste in snažne stanovanjske prostore, dobro pitno vodo — toda zaradi starega pohištva naj si nikar ne dela težkega srca. Boga naj zahvali, da ima staro pohištvo, ki daje njenemu domu pečat ubranosti, letoviščarju pa občutek, kakor da se je po dolgih letih spet vrnil domov — saj smo vsi s kmetov doma!

(fl)

PRIJETNO ZA OKO

OKUSNO ZA ŽELODEC

Mrzla pasteta iz telečjega mesa, narezana na trikotnike; na sredi krožnika je majoneza z jajci in s seseklanim drobnjakom.

V trdo kuhana jajca. Če hočemo jajca pravilno v trdo skuhati, moramo paziti, da ujamemo tisti trenutek, ko rumenjaki zakrknje in še ni popolnoma trd. Pretrdo kuhana jajca so težko prebavljiva in škodljiva, zlasti če se je na rumenjaku napravil zelen obroč. Jajca

vržemo v vrelo vodo in jih kuhamo pet do sedem minut. Kuhana jajca spuštimo potem v mrzlo vodo, jih obrišemo in olupimo. Preden jih serviramo, jih lahko razpolovimo in okrasimo s kakšnim pikantnim polivom, s sardelami ali pa s seseklanim drobnjakom.

Jajčni frikase. Topla v trdo kuhana in olupljena jajca na enem koncu odrežemo, da stoje na krožniku pokonci, in jih zalijemo z bešamelno omako.

Pasteta iz telečjega mesa. ½ kg telečjine zmeljemo trikrat zapovrstjo na stroj hkrati s 40 g sala. Nato primešamo temu mešu eno jajce, pol pesti drobtin, nekoliko soli, popra, za noževno konico rdeče paprike in ščepec nastrganega oreška. To zmes stresemo potem v posodo za puding in kuhamo 1–1½ uro v sopari. Pasteto serviramo vročo s kakšno pikantno omako, bodisi

kaprno ali pa sardelno; dobra je pa tudi mrzla, če jo narežemo na tanke rezine in denemo na kose belega kruha.

Sardelna omaka. Z dveh sardel ostrgamo sol, ju osnažimo, zdrobimo in vržemo na prežganje, ki smo ga naredili iz 4 dkg masti ali presnega masla in iz 4 dkg moke. Vse skupaj potem dobro premešamo, zalijemo z juho in kuhamo tako dolgo, da se omaka zgosti, nato jo pa pretlačimo.

Jajčni frikase.

Rezine z jajcem.

Sardinova plošča.

Kaj bomo večerjali

Nasvetov za dobra in okusna jedila, ki so hitro pripravljena in vrhu tega niti draga, ni dobri ženi in skrbni gospodinji nikdar preveč. Prav gotovo bo marsikatera tudi tale navodila rada in s pridom uporabila. Eno kakor drugo lahko da za večerjo ali pa tudi za predjed.

1. **Rezine z jajcem.** Tanke rezine belega, dan starega kruha opražimo, da so zlatorumene. Na vsako teh rezin položimo potem po eno rezino kuhane šunke in po eno izgubljeno jajce. Jajca pripravimo takole: V slan okisan krop vlijemo jajca prav previdno drugega za drugim, da se rumenjaki ne razlijejo. Medtem zagrinjamo z žlico beljak čez rumenjaka, da ostane ta v sredini. Čez 3-4 minute so jajca kuhana. Lahko dodamo še nekaj kolesc trdo kuhanih jajc in skledico špinače, ki se k tej jedi prav dobro poda.

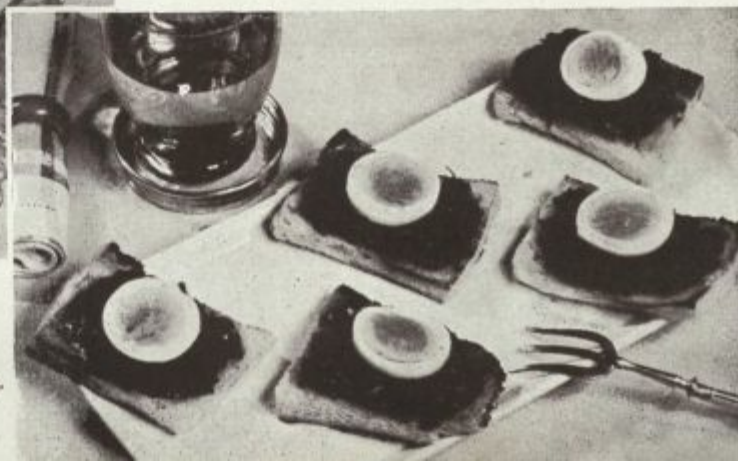
2. **Sardinova plošča.** Sardine vzamemo prav previdno iz škatle, da ostanejo vse lepo cele. Nato zlijemo olje v ponev, ga razbelimo in opražimo na njem rezine iz belega kruha, da so na obeh straneh lepo zlatorumene. Na te rezine potem položimo na vsako po eno sardino in nekaj kolesc v trdo kuhanega jajca.

3. **Nadevana jajca enkrat malo drugače.** Za taka jajca lahko uporabimo tudi najmanjše ostanke kakršnekoli mlade zelenjave, kakor špinače, cvetače, kuhane endivije itd. Jajca v trdo skuhamo, olupimo in prerežemo na polovice. Rumenjake potem pretlačimo skozi sito ali pa jih z vilicami prav dobro zmečkamo, nato jim pa primešamo drobno sesekljano zelenjavo. S to zmesjo potem napolnimo razplovljene beljake.

4. **Špinačne rezine.** Rezine belega kruha opražimo na maslu, da so zlatorumene. Na vsako rezino namažemo potem za žlico običajno pripravljene špinače in jo obložimo s kolesci v trdo kuhanih jajc.

Nadevana jajca.

Špinačne rezine.

*Slikovito pestra, v bokih
graciozno nabrana jopi-
ca iz imprimeja. Učinek
še poudarja črno krilo iz
spile brez leska. Bluza
je bela in ob vratu za-
vezana v petljo. Iz iste-
ga materiala kakor oble-
ka je tudi široki, na-
vzgor zavihani klobuk.*

Izrazito poletna obleka, lahka in nežna. Sestavljena je iz irskih čipk in iz gaze. Pas je iz karirastega tafta.

Kadar poleti

praznujemo

Zelo lepa in obenem praktična poletna obleka iz organdija, ki jo lahko nosite podnevi in pa zvečer. Za večer ogrnete preko kratke obleke samo dolgo krilo, ki sega do tal in je spredaj vseskozi odprto, tako da se pri hoji vidi spodnje kratko krilo. Blaga potrebujeta blizu $6\frac{1}{2}$ metra, če je 110 cm široko.

Praznična poletna obleka iz rožastega organdija pastelne barve. Ob vratni izrezi velik šopek umetnega cvetja. Blaga potrebujete 4,4 m če je 90 cm široko.

Večerna obleka za koncerte in svatbe iz težke soile. Gumbi v obliki cvetov.

**KJE LAHKO — KAKO
LAHKO
PRIHRANIM**

Kako kupujmo in oblačimo nogavice?

Marsikatera ženska toži, da se ji nogavice, četudi morda drage in kupljene pri zanesljivih tvrdkah, strašno hitro trgajo. Toda ali niso ženske tudi same precej krive? Ali storijo vse, da bi jim nogavice dolgo trajale? Prvi začetek vsega zla tiči že v nakupu nogavic. To je zelo važna reč. Predvsem je treba paziti na velikost nogavic. Premajhnih si nikar ne kupujte! Čim tanjše so, tem natančneje se morajo prilagati nogam, da se z nepotrebnim vlečenjem ne poškodujejo. Seveda se tudi predolga nogavica rada trga; naguba se in podviha ter tako bolj tre v čevlju. Stopala nogavic imajo navadno številko po številki čevljev, in tako si lahko izberemo velikost, ki ustreza naši nogi. Prav tako važna kakor velikost stopala je tudi dolžina nogavice. V Ameriki prodajajo nogavice vseh velikosti, stopala vedno v treh velikostih in prav tako meča.

Toda tudi pri nas lahko dobimo primerno dolžino nogavice, samo če skrbno izbiramo. Po dobrih izkušnjah naj sega nogavica do polovice stegna; tako so

tudi navadno prisposobljeni podvezni pasi. Samo tako se nogavica zgoraj ne trga. Zato je važno, da si dobro ogledamo dolžino meč pri nogavici, preden jo kupimo.

Dobre nogavice se poznajo po prožnosti petelj. Če jih nategnemo, se petlje raztezajo, kakor bi bile iz gume, namesto da bi se napenjale, kakor da se hočejo pretrgati. Zato moramo prodajalko prositi, da nam napravi ta poskus; če se brani, je že to samo po sebi slabo znamenje.

Nove nogavice je dobro namočiti v mrzlo vodo, preden jih začnemo nositi. Vodi lahko pridamo malo sladkorne moke, približno žlico na liter. To podaljša nogavicam trpežnost.

Enako važna je skrbnost pri oblačenju nogavic. Ne smemo jih nategovati takoj po vsej dolžini, temveč obleči moramo na stopalo zvito nogavico ter jo potem oprezno potezati na meča. Pazimo tudi na nohte; ti so pretrgali že mnogo sicer najtrpežnejših nogavic, ker so včasih ostri kakor kremplji. Na podvezo zapenjamo nogavice tako, da podvezo zrahljamo, da ni napeta, ter zapnemo gornji del nogavice tako, da je na tistem mestu dvojna; nato šele podveze napnemo, kakor je treba.

Previdnost.

Vprašal je stavbnik naročnika:

«... in želite pomična vratca?»

«Kaj pa še! S čim bi potem lopotal, če se z ženo sprem?»

"Glavobol .. migrena

Na tem najbolj trpijo ženske. Zato jim je potrebno zdravilo, ki jim hitro prežene bolečine, a ne škoduje njihovemu organizmu. Uporabljale bodo Veramon, ki od njega pojenjajo bolečine.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.

Oglas reg. pod br. 47 od 29. jan. 1935.

NAPRSNIKI — VELIKA MODA

Če nosimo k eni in isti obleki po več različnih naprsnikov, jo tako izpremenimo, da jo oblečemo lahko za najrazličnejše priložnosti.

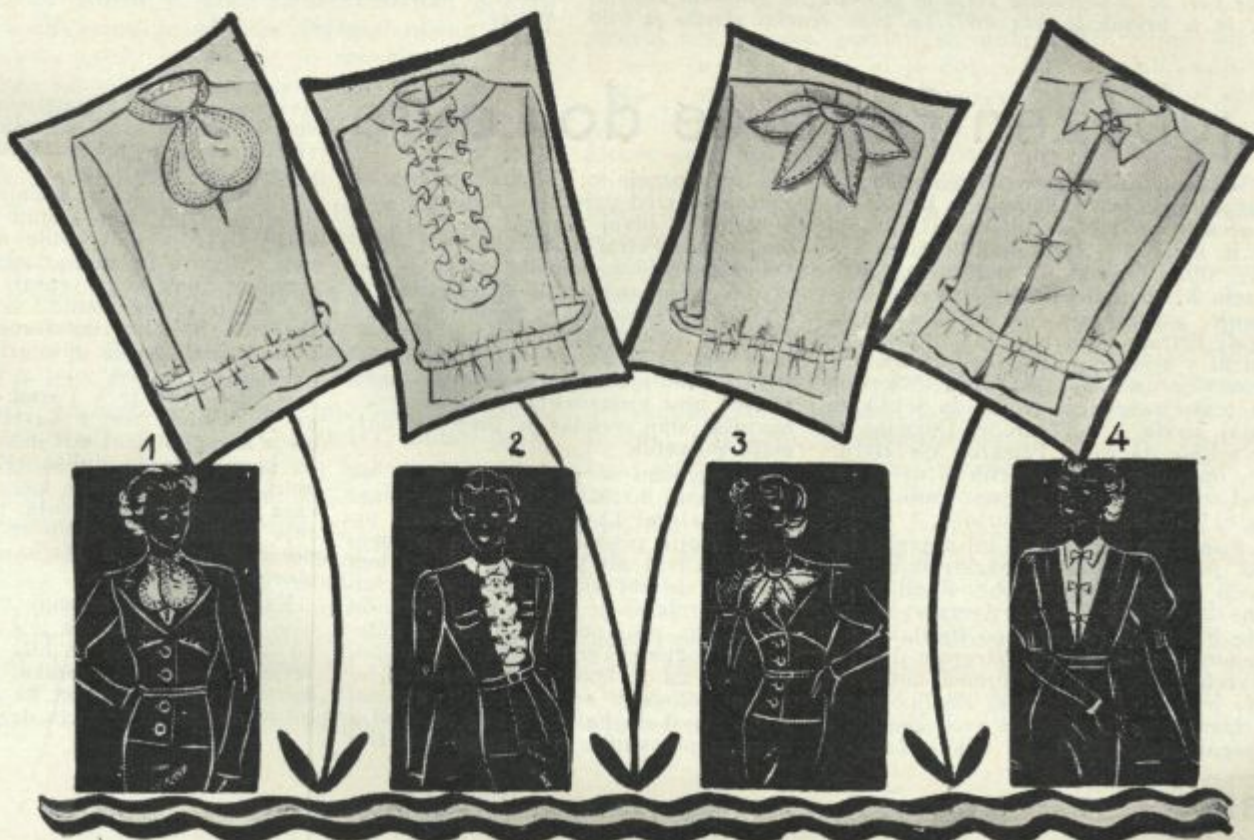
1. K popoldanski obleki se poda naprsnik iz krepsatena s prešitim pokončnim ovratnikom, ki se končuje s petljo. Za takšen naprsnik potrebujemo 60 cm krepsatena, ki je 90 cm širok, in 80 cm svile za podlogo.

2. Nabrani naprsnik iz dvojnega opalastega

batista se lepo poda h kostumu in hkrati nadomešča bluzo. Zanj je treba 150 m blaga, če je 80 cm široko.

3. Listasti naprsnik iz belega pikeja da tudi sportni obleki videz popoldanske obleke. Za ta vzorec potrebujemo 70 cm pikeja in 80 cm podloge, oboje po 80 cm široko.

4. Gladki naprsnik iz pikeja nadomešča bluzo. Zanj potrebujemo 55 cm pikeja in 75 cm podloge, oboje pa mora biti po 80 cm široko.

Ob razstavi slovenske ženske knjige

Kakor je knjiga na splošno izraz kulture vsakega naroda, tako so tudi razstave knjig posebne kulturne prireditve, ki pričajo o večjem razmahu vseh tistih činiteljev, ki oblikujejo globino narodovega življenja in odpirajo razgled v njegovo sedanost in preteklost.

Tem večji dogodek bi morala biti razstava slovenske ženske knjige, ki jo je priredilo Splošno žensko društvo v Ljubljani kot pričo tistega zgodovinskega trenutka, ko je žena prvič stopila iz svoje pasivne vloge in se lotila dejanskega oblikovanja vseh kulturnih vrednot svojega naroda. Tega pomena razstave naša javnost žal ni razumela.

V okusno opremljeni dvorani Trgovskega doma, okrašeni s portreti naših pisateljic in drugim deli naših slikaric, je bila razstavljen slovenska ženska knjiga po časovno-strokovnem vrstnem redu in nam je sama pripovedovala:

Slovenska žena je začela pisati v času velikega narodnostnega prebujanja, ko so se zdramili vsi tlačeni narodi in z novo svežo silo zahtevali svoj delež pri samooblikovanju lastne kulture in podobe. V dobi romantike in velike vse-slovanske ideje, ki je hotela duhovno združiti vse Slovane, v oni dobi, ko so se pesniki in filozofi veselili vsakega novo prebujenega naroda kot nove cvetke v ortu Evrope, takrat so svoje sanjavo dožemanje življenja prvič manifestirale tudi žene. Svojo miselnost so pokazale v majhnih, kratkih pesmicah, v čustvenih povesticah, ki so vse pričla mladosti in neznanne razgledanosti tedanjega slovenskega dekleta.

Založb, ki bi izdajale knjige redno in v večjem številu, tedaj še ni bilo. Dejstvo, da lahko pišejo in se knjižno udeležujejo tudi dekleta, ni še prevzelo javnosti, in tako ostaja večina stvari v rokopisih ali pa razmetana po raznih revijah. To so pesnice Fanice Hausmanove, Josipine Turnograjske in različnih drugih, večinoma anonimnih pisateljic.

Prva samostojna tiskana dela sta dve prigodni pesmi Lujize Pesjakove, vsaka na dveh straneh velike osmerke. Nato prihajajo prevodi igrice iste avtorice in šele nato prvo večje izvirno delo strokovne vsebine: Slovenska kuharica Magdalene Pleiveisove. Potem dalje časa nič drugega ko manjše, toda zdaj že izvirne igrice Lujize Pesjakove, in komaj dobra tri desetletja po prvem knjižnem udeleževanju se pojavi prvi roman ženske avtorice, »Beatine dnevnik« Lujize Pesjakove. Vzporedno s tem srečamo že povestice in različne druge spine Pauline Pakove. Vendar so to vse še bolj ali manj osamljeni poskusi.

Značilni preobrat se je izvršil okrog leta 1890. vzporedno s prodiranjem novih socialnih stremeljenj na slovensko ozemlje. Aktivnost naše žene je dobivala izpodbude tudi iz Češke in Nemčije, kjer je ženski pokret bil že bolj razvit. Vse bolj se je očitovala želja in potreba po ženskem glasilu, ki se je uresničila leta 1897. To prvo žensko glasilo je bilo

tesno povezano z delom Marice Nadliške, prve ženske realistične pisateljice, in kmalu nato z delom Lofke Kvedrove, nadarjene in bistre mladenke, zavedne žene, ki se je predstavila občinstvu s knjigo »Misterij žene«. Vzporedno s to realistično beletrijo in s prvim slovenskim ženskim listom gre tudi različno strokovno slovo, nove izdaje »Kuharic«, pouk v ročnem delu, prevodi iz slovanskih jezikov in tudi prvi mladinski spisi, kar vse pričla o bolj opeljanem knjižnem trgu in o različnosti ženskega udeleževanja.

Vendar specializacija še ni izvedena, večina avtoric se udeležuje zdaj na gospodinjskem, zdaj spet na prevajalnem področju. Vendar je udeleževanje žene vse bolj živahno in število knjig vedno večje. Vzporedno s tem se očituje tudi novinarsko delo zlasti na socialnem in deloma tudi na političnem področju, pa tudi glasba in naučni spisi. Tako so že pred vojno zastopane vse glavne panoge slovo.

Razdobje svetovne vojne pomeni odločen padec, prenehanje vseh ženskih listov in skrajno skrčeno produkcijo knjig.

Tolikanj bolj viden je uspeh, ki nam ga kažejo knjige v povojni dobi. Vzpon je nagel, stroke so že zelo različne, prevaja se iz vseh svetovnih jezikov, večja skrb se posveča deladkam in preprosti ženi, ki si jo skušajo pritegniti v ženski pokret.

Število ženskih listov se večja, prav tako se skušajo ustanoviti tudi stalne ženske založbe. Leposlovja je vse manj, prevladuje pa strokovno in poučno slovo.

Ta razvoj nam kaže zunanja oblika knjig in njih naslovi. Vsebinska nam še pove, da je beletrija ženskih avtoric preveč enostranska, da se premalo ukvarja s sodobnimi praprašnji, da premalo osvetljuje podobo žene in njene duševnosti, da kljub 70letnemu razdobju ni preusmerila prav nič načina prikazovanja žene po moških avtorjih, da ni izdelala nobene nove resnične ženske podobe.

Strokovna književnost, ki je ob leposlovju največ, je dobra, skrbno obdelana, zlasti kar se tiče gospodinjsstva, prav tako tudi učne knjige in maloštevilna znanstvena dela. Veliko pestrost kažejo listi in revije, ki po svoji številnosti pričajo, da naša žena lepo skrbi tudi za svojo izobrazbo in duševno kulturo.

Razstava je večinoma dosegla svoj namen, da pokaže književno delo slovenske žene, vendar smo pogrešali marsikatero delo, ki bi lahko povečalo število razstavljenih knjig. Tudi slik in rokopisov vseh pisateljic ni bilo, za kar pa prirediteljice nič ne morejo.

Dvorana je bila okusno opremljena, čeprav je malo preveč prostorna. Tudi serija predavanj, ki so se vršila vsak drugi dan, je svoji nalogi popolnoma zadostila in osvetlila podobo časa, v katerem se je vršil ves razvoj slovenske ženske knjige. Z. P.

Ljubezen Petrarce do Lavre

Se dandanes pogosto beremo ali pa slišimo primeru: »Obožuje jo kakor Petrarca svojo Lavro« ali pa: »Ljubil jo je in zvest ji je bil kakor Petrarca Lavri« itd. Učenjaki in literarni zgodovinarji, ki so raziskovali Petrarcevo življenje, pa pravijo, da je bila Lavra zgolj Petrarceva namišljena ljubezen in da ni v resnici sploh nikoli živela. Petrarca je umrl dne 18. julija 1374, zato je težko zanesljivo trditi, da je Lavra kdaj živela — ali narobe. Dognano je le toliko, da jo je Petrarca vse življenje opeval v svojih sonetih in da je postal zaljubljenecem svojega časa svetel zgled viteškega trubadurja.

Francesco Petrarca je bil največji lirski pesnik Italije in hkrati tudi največji učenjak svoje dobe. Rodil se je dne 20. julija 1304 v Arezzu. Njegov oče Pietro di Parenzo, po italijansko v deminutivu imenovan Petrarco (lat. Petracchus), je bil v Florenci notar, in ker je pripadal k stranki »belih«, so ga z Dantejem in drugimi vred poslali v pregnanstvo. Živel je nekaj časa v

Arezzu, pozneje v Pisi, nazadnje se je z družino vred preselil v Avignon, kjer je tisti čas bival papeški dvor. Tu je imel mladi Petrarca slovničarja Connevola da Prato za učitelja, ki ga je poučeval v slovnicah, logiki in retoriki. Na očetovo željo se je v Bolonji posvetil pravnim vedam, vendar se je iz lastnega veselja še posebej ukvarjal s klasičnimi študijami. Ker je ostal po smrti staršev brez premoženja, je stopil v duhovniški stan, vendar je prejel le najnižja posvetila.

V Avignonu se je zgodilo, da je na veliki petek l. 1327. v cerkvi sv. Klare prvič zagledal Lavro, kakor je sam pisal v svojih pesmih. Ali se je res imenovala Lavra ali pa je pesnik za tem imenom skrival njeno resnično ime, ali je res živela ali je bila le plod pesniške domišljije, niso pozneje nikoli z gotovostjo dognali. Petrarca sam je pripovedoval, da je hotel z resnimi študijami, s potovanji in razvedrili ukrotiti svojo strast do Lavre. Ko se je vrnil z dolgega potovanja, si je kupil v bližini

Avignona hišico. Prijateljem je zatrjeval, da vkljub vsem lepotam, ki jih je videl drugod, ni mogel izbrisati iz srca spomina na lepo Lavro. V Avignonu je preživel nekaj let v popolnem zatišju in se ukvarjal samo s študijami. Tu je zložil Lavri v čast svoje najlepše sonete. Njegove pesmi so dosegle najvišjo slavo. V Rimu so ga venčali za pesnika. Ko mu je papež ponudil škofijo, jo je Petrarca odbil s izgovorom: »Dovolj posla imam s svojo dušo!« Poslej je živel zdaj v Padovi, zdaj v Parmii, zdaj v Veroni. Bilo je v Parmii l. 1348., ko ga je dohitela vest o Lavrini smrti, ki ga je hudo potrla. Umril je v vasi Arquaa za kapjo dne 18. julija 1374. Njegove zbirke pesmi in druge knjige so že za časa njegovega življenja prevajali v tuje jezike. Lavri je posvetil dve zbirki pesmi »In vita di M. Laura« in »In morte di M. Laura«.

Kakor smo že omenili, zgodovinarji niso mogli dognati, ali je Lavra resnično kdaj živela ali je bila samo doživetje v domišljiji pesnika, ki je trdil, da jo je ena in dvajset let iskreno ljubil in da mu jo je kuga ugrabila.

(fl.)

Scherkovi Nasveti

*Puder, ki se
obdrži,*

je »Scherkov
Mysticum pu-
der«. Ta puder
prekaša vse
druge s svojo
sestavino in ker
je nedosegljivo
fin in duhteč.

*Prekrasna usta
po obliki in bar-
vito Scherkovo
rdečilo za usta,
ki pa ni križeče.*

Gošpa!

mного bolj Vas
bo ljubil, če mu
ublažite nepri-
jetnost pri britju.
Nabavite mu
»Torr vodo«,
ki ne učinkuje
samo antisepti-
čno, marveč
naprevi kožo
tudi gladko in
nežno.

„Še Sledu Ni Več za Mojimi mozolji in Ogrci“

SCHERK
PARIS · NEW YORK

Pošljem Vam prav rad vzorec,
če pošljete svoji naslovtrdki
Ljudevit Schön, Zagreb, Jelačić-
ev trg 1. ter priložite Din. 3.-v
poštnih znamkah za poštino.

Dobi se v vseh boljših
stokovnih prodajalnah
za ceno Din. 18.-, 35.-,
56.- itd.

... tako se glasi neki dopis. Spet nov
dokaz delovanja Scherkove vode za
obraz. Ona odpravi vso nečistoto in
popolnoma preobrazi polt. Vaš obraz
dobi popolnoma svež, elastičen videz.

Scherk
Face
Lotion

Vinko Slavec:

ANDREJ IN SLIKARICA

Slučajno je Andrej spoznal slikarico, ki se je mu-
dila na vasi na počitnicah. Prej jo je pogosto videl
od daleč, ko je stopala po gozdu. Vse na njej je ka-
zalo, da je na oddihu, da se hoče odpočiti od dela.
Njen poklic je kmalu spoznal, ko je videl, da nosi
pod roko knjigo, ki jo časih odpre in kaj malega
vanjo nariše.

Nekega dne je stopal po ovinkih proti domu. Po
grdi, prašni cesti je tedaj prišla slikarica. Obstal je
in jo začuden pogledal.

Potem se je obrnil v stran in se zastrmel nekam
daleč. Tudi slikarica je obstala. Njegov obraz jo je
zanimal. Zdelo se ji je, da ga je morala že nekoč
videti, pa se ni mogla prav spomniti, kdaj in kje.

Takšen je bil kakor slika, in takoj je vedela, da
ga bo slikala.

Njega pa je njena vnanost čudno prevzela. To mu
ni takoj prišlo v zavest, v prvem trenutku se je v
notranjosti celo upiral, da bi ji odgovoril; šele potem
se je nekako sprostil.

Prvemu srečanju se je teden dni nato pridružilo
drugo. Obe srečanju sta Andreju prvotno sliko v duši
zgostili. Potem je že znal narediti tako, da jo je sre-
čal, kadar je zapustila hišo, kjer je stanovala, ali pa
ko je stopala po cesti, časih pa je nanese naključje,
res naključje, da jo je srečal. In vselej, kadar jo je
od daleč spoznal, ga je prešlo nekaj kakor električna
iskra; časih bi se ji bil rad skrtil, časih pa je šel z ne-
kakšno upornostjo naravnost proti njej.

V svojih mislih je gradil na tem bitju, ki mu je
bilo nekakšna čudno prijetna, dragoceno varovana
skrivnost. Komu pa naj bi bil zaupal to srečanje?
Oče je bil kmet, čudak, in z njim ni mogel govoriti
o takih rečeh. Mati je bila že nekaj let zmerom bolna,
neprestano so jo vozili v bolnišnico, in če je bila do-
ma, ni kazalo, da bi ji bil kdo pripovedoval svoje

križe in težave, saj je imela lastnih dovolj. Tako je
bil Andrej zmerom navezan sam nase, navezal pa se
je tudi na bitje, ki je križalo njegovo pot.

V štirinajstem letu je bil.

Tako pogosto je šel v mislih k njej in ji pripove-
doval o svojih malih, velikih skrbeh, o premišljanju,
o doživljanjih. Tako pogosto je sanjal o tem, da pojde
z njo kam daleč, po deželi, še v drugo deželo, ne-
znano daleč.

Ko je prvič v teh počitnicah stopil v hišo, kjer je
stanovala, se ga je prijela neka nedoumljiva pobož-
nost, da skoraj govoriti ni mogel. V svojih besedah
se je omejil, pogosto je molčal, a vendar se mu je
potem zdelo, da je govoril dosti, dosti preveč. V vi-
soki delavnici je gledal okoli sebe, kakor bi bil opa-
zoval svetišče. Slikarica, ki je bila oblečena v belo
haljo, pa se mu je zdela tako resna in trezna, da je
minilo nekaj časa, preden je mogel zlititi v eno sliko
to ženo in ženo, ki si jo je domišljaval v svojih sanjah.

Ko je slikala njega, ko je prenašala na platno nje-
gove oči, njegov očiti obraz, ki se je iskral v svet
kakor osamela zvezda, je tipala po njegovih mislih,
po njegovi duši, po njegovih skrivnostih. Kar tja v
božji dan je govorila z njim, on pa ji je odgovarjal
oprezno.

Najbrže pa se pri tem ni zavedela, kaj mu pomeni.
Jemala je prijateljstvo štirinajstletnega dečka kakor
darilo, ki se ga človek veseli, trenutno veselje, eno-
dnevno veselje in minljivo dobroto. On pa je videl
nekaj več v tem. Zmislil njegovega življenja, zmislil
nerešenih ugank je ležal zanj v vsem tem. Ona mu
je bila največje, najčistejše, najčudovitejše, kar je
kdaj srečal, tisto, o čemer je zmerom sanjal, v kar je
že od nekdanj verjel. Vsaka ura, ko je bil skupaj z
njo, mu je bila praznik. Nehote je občutila tudi ona
kos te prazničnosti, ki pa se ji je le zdela še nekako
otroška. Pustila je, da jo je oboževal; in če ji je z
nerodno roko ponudil šopek rdečih vrtnic, ki jih je
nabral na vrtu, je kakor v zadregi čutila slutnjo tega,
kako resno mu mora biti vse. Ko je bila slika pri
kraju, ga je nekoč vzela v svoj avtomobil. Imela je
namreč celo svoj avtomobil. Peljala sta se precej

daleč v neko manjše letovišče, kjer sta skupaj pila kavo. In Andreju se je zdelo, da je zdaj z njo eno.

Prepričan je bil, da tudi zanjo na tem svetu ni nič drugega kakor njuno skupno prijateljstvo.

V istem času pa je slikarica začutila, da je šla že predaleč, ko mu je dovolila, da jo prijateljsko tika, — kajti kmalu jo je naravnost vprašal: «Ali si prav za prav omožena?»

Kakor je bilo res, je odgovorila, da ni, pozneje pa se je vprašala, ali ne bi bilo morda pametneje, če bi se mu bila zlagala. Zavedati se je začela, kako težavno bo, če bo hotela biti zmerom z mladim človekom tako odkrita, kakor je on. Štirinajstletnik je stopal naravnost v svet — in nekega dne ga bo moral svet, ki ni odprt, ampak s sedmimi pečati zaklenjen, razočarati.

Ali ne bi bilo bolje, da bi ga ona spoznala s svetom, kakršen je v resnici? Vendar pa je po dolgem premišljanju to misel zavrgla, tudi zaradi tega, ker se ji je deček smilil. Naj ohrani o meni dobro mnenje, si je mislila. In pri nekem skupnem izletu mu je hotela predlagati, da bi se zdaj drug od drugega poslovila.

In vendar tega ni zmogla. Videla je sanjave iskre v njegovem pogledu; videla je, kako srečen je bil ob njeni strani, in vedela je, da je pri njej našel pač to, česar mu mati ni mogla dati. Kmalu nato se ji je zazdelo, da opaža na njem neko izpremembo. Toda ni slutila, da je stal marsikatero noč pred njenimi razsvetljenimi okni in prežal na njeno senco, na njeno delo. Ni slutila, da je bil v tem času samotnejši kakor kdajkoli prej, da se je umaknil svojim tovarišem. Pod pretvezo, da ga bo učila slikanja, mu je vsak teden dovolila eno uro, ko sme priti k njej, in ni mislila na to, kako bo ostale dni preživel v hrepenjenju in izgubljenosti. In razen tega se je primerilo, da je slišal nekaj slabega o njej. Da, ljudje so tudi o njej govorili, da si avta ni kupila s svojim delom. Dovolj je bilo hudobnih jezikov, ki so ji hoteli slabo. Kdo se more brigati za vse to, kar govore ljudje o njem. Andrej je slučajno nekaj slišal, pa ni verjel. Še bolj se je skrivil v samega sebe, še bolj je čutil osamelost in še bolj je razumel, kako je navezan na svoje prijateljstvo s slikarico.

Seveda je opazila na njem od tistega časa dalje plašnost, kakor bi bil iskal tudi v njeni bližini skrivnost, ki je ne more najti. Pogosto ga je presenetila, ko jo je gledal, kakor bi jo bil hotel vso razumeti, pregledati, izprašati. Na njena vprašanja se je izmikal, čeprav je več kakor enkrat sklenil, da jo bo odkrito vprašal, kaj je z njo. In zraven tega se je še samemu sebi zazdel smešen.

Nekega dne, ko ni mogel več strpeti, je prišel nepričakovano zvečer k njej in je ni dobil same. Slikarica je bila presenečena, ker ni prišel ob dogovorjenem času, in ga je hotela očitaje ošteti; pa tega ni storila, ker je videla njegovo zmedenost. Predstavila ga je svojemu gostu: «To je pa Andrej. Ali ga spoznaš po sliki?» Kadila sta cigarete in se še dolgo pogovarjala o tej sliki. On pa je sedel, ne da bi se bil dotaknil skodelice, ki jo je postavila predenj, ves nemiren poleg njiju, kakor čuvaj.

Neznavec, ki ga je dobil pri njej, je pretresel vse njegove deške čute. Njegove misli so se spletle med njim in njo. V očeh se mu je zaiskrila upornost: Torej vendar —! Torej je vendar nekaj resničnega na tem, kar govore ljudje o tebi. Ne bi ti bil smel zapati! Najino prijateljstvo si izdala, najino zvezo si pretrgala!

Toda pri tem ni ostalo. Kmalu je začel samega sebe prepričevati, da ni kriva ona, ampak neznani moški. Koliko ee je ta trudil, da bi ga privezal nase, a ni si ga mogel pridobiti s svojo mladostno prijaznostjo — v Andrejevih očeh se je upornost izpremenila v očitke in odločnost. «Eden izmed naju se mora umakniti. On ali jaz! Kakšno pravico ima do nje?»

Ker je čas hitel, ker je ona čutila, kako je bled in kako se na nekaj pripravlja, ga je poslala domov. Prijateljsko mu je nekaj rekla. Spremila ga je iz sobe. Samo bežno ji je dal roko in jo plašno pogledal iz obupanih oči, preden je odšel v noč.

Ko sta slikarica in tujec še dolgo sedela v sobi, nista vedela, da stoji Andrej še zmerom zunaj. Čakal je uro za uro. V njegovih očeh je odsevala luč iz razsvetljenih oken. Videl je tudi, da je luč ugasnila. Treslo ga je, čeprav je bila noč topla, poletna. Na cesti ni gorela več nobena luč in Andrej je stopal od drevesa do drevesa. Nobenega orožja ni imel pri sebi. Oče je imel doma puško, toda če bi jo šel zdajle iskat, bi preteklo najmanj pol ure, in tujec bi lahko že davno odšel.

Gotovo sta ga v hiši opazila in pazila nanj. Neznavec se menda ne upa iz hiše, na pomoč pa tudi ne more nikogar poklicati. Nekaj se bo le moralo zgoditi, toda kaj?

A zgodilo se ni nič. Andrej je tako dolgo hodil po cesti, da ni več čutil nog, potem pa je sedel na cestni kamen nasproti oknu. In potem je moral zaspati.

Morda se je zbudil od mraza, morda je imel že vročino. V njegovih sanjah so se podile misli in ljudje. Ali se svet podira? — V zgodnji jutrnji uri je prišel domov.

Ko je ležal doma bolan, ona ni ničesar vedela o njem in tudi slutila ni, kako je gospodovala v njegovih vročičnih sanjah. Pogosto je mislila nanj, skrbelo jo je zaradi njega in ni mogla razumeti, kako da ni prišel dogovorjenega dne. Še pred šolo je šla nekoč opoldne, toda ni ga bilo.

In ko ga je pozneje nekoč srečala — čisto slučajno se je to zgodilo — Andrej ni bil več Andrej, ni bil več tisti, ki ga je takrat klicala, ki je z njim preživela srečno poletje in ki mu je nekoč pomenila vse. Njegov pogled je bil izpremenjen, tudi njegov obraz, njegova hoja in drža... šel je mimo nje in jo pozdravil kakor tujec.

Seveda je nekaj trznilo v njem. Toda potem je prišlo to trzanje do ust in leglo okoli dečkovih ustnic kakor posmeh, in njegove ustnice niso bile več otroške.

In isto veliko bolečino je začutila pri tem srečanju slikarica, ki se je v prijateljstvu z njim navadila marsičesa — morda celo preveliko, kakor je morala grenko priznati sama sebi. Navada je bila pregloboka, predolgo je trajala, in ona ni opazila, da dečkova duša v svoji neizprososti odgovarja na najtišje glasove. Kesala se je, da je zamudila svojo nalogo, da ni postala gospodarica usode, ki bi jo bila lahko vodila po svoji volji in po svoji pameti. Če bi bila... če bi bila znala to dušo nekoliko bolj razumeti.

Andrej je preživel, pretrpel važnejšo izkušnjo in večjo bolečino. Pa je molčal. Za njim je bilo že vse. Toda naučil se je za vse življenje, in če mu je bilo pozneje kdaj težko ljudem zaupati, je bil temu vzrok doživljanje iz njegovega štirinajstega leta.

Verjel je v nekaj svetega, ne da bi bil pomislil, da se more svetost na zemlji gibati tudi samo v mejah zemeljskih možnosti.

Lepi lasje -

kako važni za poklic!

Žene, ki morajo same zase skrbeti, dobro vedo, da v poklicu ne odločuje samo sposobnost, temveč da je tudi zunanji videz žene zelo važen. Radi tega pazite na to, da boste svoje lase tako negovali, da ostanejo vedno lepi.

KAMILOFLOR
Specijalni Shampoo za plavolaske, ne vsebuje alkalija
Daje lasem čudovit sijaj.

BRUNETAFLO
Specijalni Shampoo za temne lase, ne vsebuje alkalija,
daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA SHAMPOO

Žena v kolonijah

Evropka ima o Orientu čisto napačne pojme. Marsikatera mlada žena in mlado dekle sanjari, kako lepo bi bilo, če bi živela in gospodinjila v Indiji, Egiptu ali pa na otokih v Tihem oceanu. Tlikokrat je čitala v povestih in romanih o udobnostih, ki jih ima tam gospodinja, in o čudovitih prireditvah, ki jih prirejajo domači knezi in bogataši, mimo tega je tam tudi gospodinjstvo in kuhanje lažje, saj narava vse sama nudi: pomaranče, kokosove orehe, banane in druge eksotične sadeže, tam se dobijo vse mogoče ribe, in vse to za malenkostno ceno, če ne kar zastoj. Mesečne noči pod palmami morajo biti nekaj krasnega, plače so neprimerno višje ko v Evropi in vsak naseljenec ima tam svoj avto, svojo hišico, več služabnikov in druge udobnosti, ki jih v Evropi gospodinja pogreša.

V resnici pa je precej drugače. V poptisih se res vse lepo bere, življenje je pa popolnoma drugačno. V mestih je

res poskrbljeno za ves komfort kakor v evropskih mestih; v stanovanjih je električna razsvetljava in plin, vodovod, zračne sobe, kopalnice, poleg hišic so lepi vrtovi, hoteli so higiensko urejeni, v trgovinah lahko kupujejo vse, kakor pri nas. Toda življenje v orientalskih mestih je mnogo dražje ko pri nas in le malo je naseljencev, ki bi si lahko vse to privoščili. To so redki višji uradniki, častniki, bankirji in veletrgovci, ki jim ni treba varčevati z denarjem, da bi se pozneje lahko vrnili v Evropo, kjer bi na starost mirno, skromno, vendar brez skrbi živeli. Vsi drugi, in teh je veliko več, se morajo zadovoljiti s skromnimi stanovanji brez vseh udobnosti. Nikdar ne vidijo pravljičnih vratov in palač domačih mogotcev, temveč le umazane brloge siromakov, in živeti morajo še dosti bolj skromno, kakor bi živeli doma v Evropi. Res je sicer da dobijo v mestih lahko vsa potrebna živila in blago za obleke, da otroci lahko hodijo v šolo, da ob praznikih lahko obiskujejo kino in gledališča in da življenje ni preveč enolično, toda vročina je ondi neznosna in zelo slabo vpliva na ženske, ker jim živci oslabijo in se zato prezgodaj postarajo.

Mimo tega dela večini priseljencev tudi to veliko težavo, da ne razumejo jezika domačinov, in ker belih služkinj skoraj ni mogoče dobiti in so še te, kolikor jih je, tako drage, da si jih lahko pri-

vošči samo bogataš, se morajo vsi ostali zadovoljiti z domačinkami. Te pa ne ostanejo dolgo v hiši, ker ne razumejo gospodinjje in so vajene svojih običajev. Polagoma se seveda vsaka Evropka priučiti jezika domačinov, a še potem je težko. Orientalci so trmasti in nočejo ubogati, če pa hoče gospodinja sama delati v gospodinjstvu, izgubi na ugledu, ker po orientalskih pojmih je delo sramotno in bela žena ne sme delati. Če pa gospodinja ne nadzoruje dela v hiši, je povsod strašen nered. Služkinje so tudi silno lene, delajo le tedaj, če se jim ljubi, kadar pa nočejo, jih ne prisili ne dobra beseda, ne darilo, ne kaznen. Časih služkinja ves dan noče delati, ker delajo domačini samo po nekaj ur na dan, ne kakor naše služkinje, ki so ves dan na nogah. Zato mora vsaka gospodinja imeti po več služkinj in še slugo. Ena služkinja urejuje sobe, pospravlja, pere, lika, druga pomaga v kuhinji, tretja pazi na otroke, sluga pa prinaša vodo, drva in blago iz trgovin. Ni pa mogoče doseči, da bi služkinje pomagale druga drugi, vsaka dela samo svoje delo, in če se katera upre, mora gospodinja počakati, da jo mine trma ali lenoba, v tem času si pa mora sama pomagati. Najtežje in večkrat nemogoče je privaditi domačinko, da bi kuhala po našem okusu. V vsako jed nameče polno dišav, sladke jedi se kar vlečejo

Moja moč je v Euceritu,
krepilnem sredstvu za kožo.

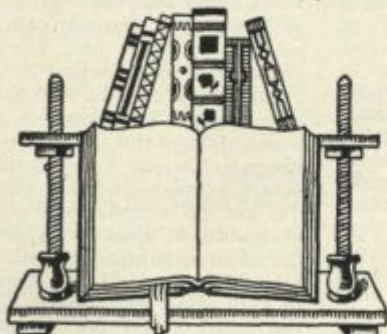

Če si hočete obvarovati kožo pred sončnimi opeklinami, potem morate zvišati njeno odpornost, kar dosežete le z uporabo kreme in olja NIVEA. Kajti samo NIVEA vsebuje EUCERIT, ki krepi kožo in jo ohranja zdravo. Pri uporabljanju olja in kreme NIVEA Vam koža hitreje porjavi in dobi zaželeno naravno rjavo barvo, ki ne izgine niti pri oblačnem nebu. V deževnem in vetrovnem vremenu ste odpornejši proti prehladu.

99

Najlepši okras sobe je
knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami. — Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam oskrbi knjigoveznica

JOŽE ŽABJEK
LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA ŠTEV. 10

Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtni stroj.

KLIŠEJE

ENO IN VEČ BARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

Dobrna pri Celju je odlično zdravilišče za srčne, živčne in ženske bolezni.

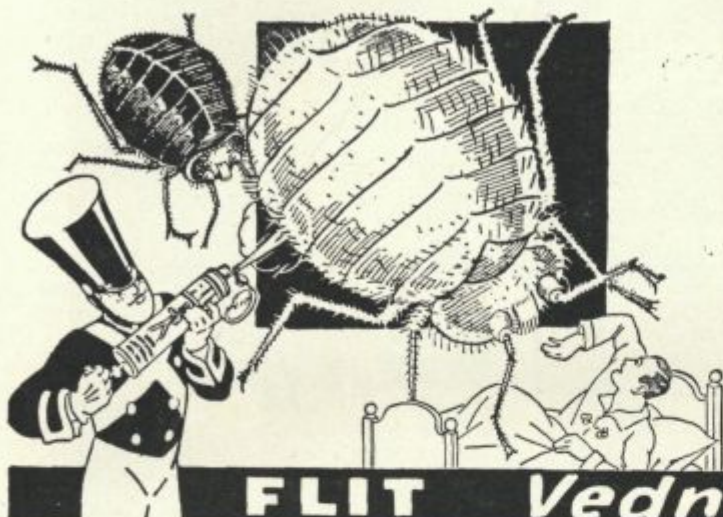
V posezoni 20 dnevno zdravljenje od Din 1.100.— do Din 1.650.—

Prospekti na zahtevo!

FLIT... pravi sovražnik mrčesa

Bog te obvarji nočnih tortur —
Slaba sredstva te ne bodo.

FLIT je vodeči proizvođač v 90 državah, — najboljši znak moči in ubojnega delovanja — ker vsebuje strup, ki ga drugod ni. FLITOVA para ne pušča madežev in je ljudem neškodljiva. Varuj se pred nadomestili pod imenom Flit. Pravi FLIT je samo v plombirani ročki. Pazi na garancijo: rmenno barvo, — črn rob in FLIT vojaka.

FLIT Vedno ubija!

od preobilnega sladkorja, kuhana jedila kar plavajo v maščobi itd.

Najtežje pa je ženam na čajnih, gumijevih in sladkornih plantažah, ženam inženirjev, ki gradijo kje skozi džungle ali pustinja železnice ali prekope, in ženam pastorjev in zdravnikov v oddaljenih krajih, pa tudi misijonarkam. Živeti morajo osamljeno med domačini, dostikrat po več ur daleč ni nobene Evropke. Mož je ves dan v službi in prihaja šele ponoči domov, utrujen in zbit od tropske vročine, in se mu ne ljubi

kramljati z ženo. Takim gospodinjam je zelo težko.

Hišice so majhne, popolnoma odprte, ker bi se drugače sploh ne moglo bivati v njih zaradi vročine, ki jo stalni preprih komaj malo ublaži. Posamezni prostori se zapirajo z zavesami iz trstike ali iz steklenih koral. Vsak lahko vidi v hišo, vsak lahko prisluškuje, in ker so domačini silno radovedni, prisluškujejo po vseh kotih. Ker je hiša odprta, lahko zajedejo vanjo strupeni mrčesi, kače, pajki, škorpijoni in kuščarji, tako da je treba neprestano paziti, kam človek stopi. Vse noge od pobištva morajo stati v posodah s petrolejem ali karbolno vodo, drugače se v omarah in posteljah naselijo mravlje, ki jih ni mogoče več pregnati.

Tudi živila je težko dobiti. Dobi se sicer riž in južno sadje, toda samo v času, ko zori, ker zalog tam ne poznajo. Naša zelenjava uspeva samo v višinskih goratih krajih, od mesa je na razpolago samo perutnina, vse drugo nadomeščajo konzerve, tako mleko, sočivje, meso. V večjih naselbinah se dobi vsaj led, da se ohladijo pijače, v manjših zapuščenih krajih pa še tega ni.

Evropke šivajo največ same, ker so narejene obleke pretirano drage. Blago kupujejo od potujočih malajskih in kitajskih trgovcev, toda tak trgovec nastavi vedno silno visoke cene in se je treba včasih pogajati ves dan, preden kaj odneha. Tudi obrtnikov ni kakor pri nas, gospodinja mora s pomočjo domačinov sama mizariti, zidati in izvrševati vsa popravila v hiši.

Ceste so po večini zelo slabe, v deževni dobi večkrat neuporabne. Evropci pa živijo včasih po več ur oddaljeni drug od drugega in morajo imeti vsak svoj avto, da se vsaj tam pa tam obiščejo. Zgodi se pa pogostokrat, da Evropka po več mesecev ali celo po več let ne vidi znancev in drugih Evropecev. Samo močna in odločna ženska lahko vztraja v takem življenju, vsaka druga omaga in postane otožna.

Tudi vzgoja otrok je zelo težavna. Služkinje domačinke majhne otroke zelo razvajajo, tako da je materi težko pravilno vzgojiti otroka. Redki so kraji, ki imajo šolo, mati mora navadno sama

pripravljati otroka za gimnazio. In ko je otrok goden za srednjo šolo, ga mora poslati v večje mesto v evropski zavod ali pa celo v Evropo, kar je združeno z velikimi stroški. Kako težko je, če se naseli v hiši bolezen, o tem sploh ni mogoče govoriti, žena mora biti tudi zdravnica in si mora pomagati, kakor ve in zna, saj sta zdravnik in lekarnar včasih po več dni oddaljena. Ob boleznih mora gospodinja paziti, da služkinja domačinka ne daje bolniku raznih napojev, ki jih pripravljajo čarovniki in ki so večkrat celo strupeni. Zgodi se pa tudi, da ob času bolezni odidejo iz hiše vse služkinje, ker v svoji praznovernosti verujejo, da je hiša, kjer je bolezen, v oblasti hudobnih duhov. Pa tudi ob drugih prilikah morajo Evropeci paziti na razne vraže in praznovrje domačinov, ki so zelo fanatični in maščevalni in bi mogli za vsako malenkost ubiti belega človeka. Zaupati ni moči nikomur, ker danes so lahko domačini največji prijatelji, jutri pa že lahko prihrumijo in vse pobijejo.

V resnici je torej življenje v Orientu popolnoma drugačno, kakor ga popisujejo romani, in ne smemo se čuditi, če vsi priseljenci komaj čakajo, da bi si prihranili toliko, da bi se mogli vrniti domov in doma skromno živeti.

(fl)

Potenje dela madeže in razjeda tkanino, njegov duh pa ostane navzlic čiščenja. Prihranite si stroške in skrbj z Odo-ro-no! Ta zdravniška formula odvira potenje — pod pazduho ostane vse suho in sveže

Odo-ro-no se proizvaja v dveh jakostih: »Regular« (rdeči) za normalno kožo; »Instant« (beli) za občutljivo kožo.

ODO·RO·NO

Španske ženske
v državljanski vojni

Pisatelj Ilja Erenburg, ki se mudi že nekaj mesecev v Španiji, je napisal članek o španskih ženskah:

Zakaj španski narod tako ljubi Pasionario? Strog pogled in hkrati prizanesljiv, srebrni lasje, tradicionalni uhani, dolga črna obleka: taka je Pasionaria. Vojaki v ognju prosijo: «Pasionaria, zapiši mi nekaj v notes...»

Gospodo!
Vi još ne poznajete
naše patentirano
Triumph

PETROLGAS KUHALO
koje kuha, peče, prži i grije bez dima, čade i mirisa
bez filifa i pumpe i bez priključka na dimnjak

Potrošnja goriva na
 sat samo za 70 para

Cijena: Din 325-

Upite i narudžbe

na

Osječku ljevaonicu

željeza i tvornicu

strojeva d.d. Osijek

In ona z vlijudnim smehljajem piše. O tej ženski bodo pele pesmi. Nedavno mi je pripovedovala o mračnih dneh umika: «Vi naše pri Machedi. Izdaja. Ni bilo nabojev. Zmeda. Nihče ni vedel ne kod ne kam. Možje, zreli možje so jokali od brezmočnosti in besnosti. In to je hudo, kadar mož joka...» Nekoliko je pomolčala ter rekla: «Toda moramo zmagati...»

Pri vojaku, ki je padel pri Montalbanu, so našli pismo: «Dragi Anolo! Pišem po želji tvoje matere, ki je živa in zdrava. Prosi, naj ti sporočim, da je en prasič poginil 8. februarja, drugega pa so si vzeli tovariši iz Železne kolone, tistega marogastega. Toda ne smeš se razburjati, ker imamo še lečo. Prosi, da bi ti pisala, da se varuj krogel. Mati tudi še prosi, naj ti napišem, da se za nič na svetu ne vračaj domov, rajši umrl. Več ti ne ve povedati, a pritiska te na srce, in zase tudi pravim: Pozdrav in zmaga!»

Gologlavi starki, dobri babici, pravijo Roza. Ne boji se ne konjenice, ne tankov, boji se samo fotografov: še nikoli se ni dala fotografirati, kar je živa. Kuha za ves bataljon, šiva, pere. Nekeč je padla bomba kakih trideset korakov od kuhinje. Roza se je stresla in zaklicala: Norci! Juha je pripravljena! Iz Madrida se je pripeljal fotograf in nameril aparat na Rozo. Vzdihnila je ter rekla: Ako je to za bataljon... Imela je redbino, otroke, vnuke, hišo, kozo, kokoši. Zdaj ima samo še skrb: bataljon Villa-franca...

Nedavno je prišel v vas Astuera prijateljski oddelek. Sedem mesecev so bili prijatelji proti sovražnikom v ledenih gorah Estramadure. Imeli so

stare lovske puške. Proti njim so poslali gorsko topništvo. Šest in sedemdeset jih je bilo. Štiri in petdeset se jih je prebilo skozi sovražne črte. Med njimi je bila ena ženska, Tereza, drvarjeva žena. Prala je, kuhala, obvezovala ranjence. Politični komisar je dejal: Čast in slava prijateljem Sierre. Tedaj je poveljnik oddelka privedel drobno žensko v raztrganih platnenih čevljih, rekoč: «Zahvalite se tukajle Terezi!»

V vojni lazaret so prinesli ranjenca. Proti večeru je umrl, ne da bi se bil zavedel. Tovariši so to sporočili tisti ženi. Prišla je s tremi otroki. Obraz ji je bil suh, izmučen; težko delo, otroci, beda. Zavreščala je bojna trobenta: bataljon je odhajal na fronto. Žena se je zdrznila. Planila je v ordinacijo zdravnika in vlekla za seboj troje zaspianih otrok: «Vzemite jih!» Zdravnik ni razumel. Tedaj je povsila glavo in rekla: «Vzemite otroke, jaz pojdem... na možjevo mesto...»

Preteklost zaročencev

Četudi se človek še prav mlad zaroči, je navadno že marsikaj doživel. Mlada deklica je bila zaljubljena v svojega učitelja, je imela flirt s svojim plesalcem pri plesnih vajah, je gojila tesno prijateljstvo s svojim sošolcem. In mladenič se je spet seznanil

z deklicami in ženami ter bil zapleten v razna ljubimkanja, dokler se ni odločil za eno, ki jo bo vzel. Če sta zaročenca zrelejša in starejša, sta seveda tudi več doživela, zakaj nista čakala drug na drugega in nista slutila, da se bosta kdaj dobila.

Iz vsega tega so ostali spomini: pisma, darila itd. Ali naj se zaročenca drug drugemu izpovesta o svoji preteklosti? Ali naj rajši molčita? Ali naj čakata in si vse povesta šele po letih, ko bosta že dalje časa zvezana?

Ženin se boji, da bo nevesta ljubosumna, nevesto skrbi, ali si ne bo ženin mislil kaj slabega o njej. Ti dvomi so morda utemeljeni, toda ali je sploh mogoče molčati? Vse, kar človek doživi, ga oblikuje, vsaka ljubezen, vsako prijateljstvo zapusti trajen, neizbrisen vtisk. In dva človeka, ki se hočeta združiti v najtesnejši življenjski zvezi, naj se vzameta tako, kakor da prihajata izloščena in zavita v celofan iz prodajalne! Njuna preteklost je vendar tista vrednota, ki jo prinašata s seboj. Če je ta tako grda, da jo je treba skrivati, potem je za oba slabo.

In ali je molk praktično sploh mogoč? Ali bodo osebe iz njune ožje in širše okolice tako diskretne, da ne bodo ničesar izdale? Najbolje vpliva, če človek prostodušno pove svojo preteklost. Tudi če je v njej kaj takega, kar za drugega ni posebno razveseljivo, bo priznanje mileje učinkovalo, kakor če se to zve neolepšano s tretje strani.

Zamolčanje važnih doživljajev je tudi laž. In kako je mogoče graditi nekaj dobrega na trajno laž! Ljubeči se bitji vendar najbolj zanima, kaj je drugo bitje prej doživel: doživetja v otroških letih, šolske zgodbe, ljubavne prigode. S tem da se drug drugemu izpovesta, se bolj zblížata in združita v tesnejšo skupnost.

Če se glasi na vprašanje «Kaj si delal v 20 ali 30 letih, ko si bil brez mene na svetu?», stereotipni odgovor: «Nič, samo nate sem čakal!», tega vendar človek sam sebi ne verjame. Koliko bolje vpliva, če rečemo: «To in to sem doživel, družil sem se s tem in tem človekom, in dokazujem ti svojo ljubezen s tem, da ti povem vse, kar je bilo doslej za moje življenje bistveno.»

Če se drugi ne pokaže hvaležnega za tako odkritosrčnost, temveč zamerljivo, ljubosumnega, nezaupljivega, utegne biti to prav dobra preizkušnja bodoče skupnosti. Morda jo je bolje že v začetku razdružiti, zakaj to ne bo nikoli resnično srečen zakon, ampak le sožitje, polno hinavščine, nezaupanja in duševne osamelosti.

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

je idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehko. ČE SE HOČETE OBVAROVATI solčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREME in MILO. ČE HOČETE ODVRNITI škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušano in znano LILAS DE CREME.

Prava samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.
 Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.
 Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.
 Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—, Deset broširanih rodbinskih knjig Din 87.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavnik: Ivan Ovsenik v Ljubljani.

*Predno greš spat-
čisti zobe!*

Razumna mati ga je o pravem času naučila, da čisti zobe. Čiščenje zob je ravno tako važno zjutraj kakor zvečer, ker bodo samo tako ostali zobje vse življenje čisti, lepi in zdravi.

Sargov Kalodont zadošča vse zahtevam, ki se lahko stavijo na zobno pasto. Blaga pena Sargovega Kalodonta temeljito čisti zobe, fina snov pa polira prizanesljivo in snežno-belo zobno sklenino. Sargov Kalodont je edina zobna pasta v Jugoslaviji, katera vsebuje sulforicin-oleat dr. Bräunlicha, neštetokrat preizkušeno sredstvo proti zobnemu kamnu.

Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborna razkuževalna sredstva, varčna v uporabi.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

ZA ELEGANTNE DAME

49.-

68.895—8195

Čevljevki za lepe dni k vsaki lahki poletni obleki iz močnega lanenega platna drap barve z belo pasputo in na pol visoko peto.

Cena Din 49.—

59.-

1125—9621

Eleganten in lahek damski čevelj iz močnega svilnatoga lido-platna z okrasnim od modre antilope in kožnatimi podplati.

Cena Din 59.—

19.-

59.-

72.295—4044

Lep in eleganten poletni čevljevček za izprehode iz finega meliranega drap platna z lepim okrasom in nizko peto.

Cena Din 59.—

79.-

5385—15.165

K lahki poletni obleki, za izprehode in za plažo eleganten odprt čevljevček iz finega belega nubuka s kožnatimi podplati in nizko peto.

Vendar stane samo Din 79.—

29.-

79.-

2995—16.153

Fin poletni čevljevček iz močne hrpave perforirane bele kože. Kožnati podplati in na pol visoka peta.

Cena Din 79.—

79.-

5585—15.179

Najnovejši model! Za elegantno damo, za kopanje in letovanje lep čevljevček iz finega belega nubuka z zapono čez nart. Kožnati podplati in visoka peta.

Cena nenavadno nizka, samo Din 79.—

Alata

